

TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO STEIGIMO SUTARTIS

1944 m. liepos 22 d.

Vilnius

Priimta Jungtinių Tautų Organizacijos konferencijoje pinigų ir finansų klausimais 1944 m. liepos 22 d. Breton Vudse, Niu Hempšyre. Įsigaliojo 1945 m. gruodžio 27 d. Pakeitimai, patvirtinti Valdytojų valdybos nutarimu Nr. 23-5, priimtu 1968 m. gegužės 31 d., galioja nuo 1969 m. liepos 28 d., pakeitimai, patvirtinti Valdytojų valdybos nutarimu Nr. 31-4, priimtu 1976 m. balandžio 30 d., galioja nuo 1978 m. balandžio 1 d., ir pakeitimai, patvirtinti Valdytojų valdybos nutarimu Nr. 45-3, priimtu 1990 m. birželio 28 d., galioja nuo 1992 m. lapkričio 11 d.

Vyriausybės, kurių vardu pasirašoma ši Sutartis, **s u s i t a r i a**:

Ižanginis straipsnis

- i) Tarptautinis valiutos fondas įsteigiamas ir veikia remiantis pradinėmis ir vėliau pataisytomis šios Sutarties sąlygomis;
- ii) kad Fondas galėtų vykdyti operacijas ir atlikti sandorius, jame veikia Bendrasis departamentas ir Specialiųjų skolinimosi teisių departamentas. Fondo narystė suteikia teisę priklausyti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui;
- iii) šioje Sutartyje numatytas operacijas ir sandorius vykdo Bendrasis departamentas, kuriame, vadovaujantis šios Sutarties nuostatomis, yra Bendrųjų išteklių, Specialiųjų išmokų ir Investicijų sąskaitos. Išimtį sudaro operacijos ir sandoriai, kuriuose naudojamos specialiosios skolinimosi teisės, – juos vykdo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentas.

I straipsnis

TIKSLAI

Tarptautinio valiutos fondo tikslai yra šie:

- i) skatinti tarptautinį bendradarbiavimą pinigų politikos srityje padedant nuolat veikiančiai institucijai, kuri sudaro sąlygas konsultuotis ir bendradarbiauti sprendžiant tarptautinio masto problemas, susijusias su pinigų politika;
- ii) palengvinti tarptautinės prekybos plėtrą bei tolygų jos augimą ir tokiu būdu prisidėti skatinant ir išlaikant aukštą užimtumo ir realiųjų pajamų lygį, taip pat didinant visų narių gamybos išteklius; šie tikslai turėtų būti svarbiausi ekonominės politikos tikslai;
- iii) skatinti valiutos kurso stabilumą, išlaikyti nuoseklius narių tarpusavio susitarimus dėl valiutos kurso ir stengtis, kad valiuta nebūtų nuvertinama siekiant įgyti konkurencinio pranašumo;

iv) padėti sukurti daugiašalę mokėjimų sistemą atsižvelgiant į narių tarpusavio einamuosius sandorius ir prisidėti šalinant užsienio valiutų kursų apribojimus, trukdančius plėstis prekybai pasauliniu mastu;

v) suteikti pasitikėjimo narėms joms leidžiant laikinai pasinaudoti Fondo bendraisiais ištekliais (pagal atitinkamas apsaugos priemones) ir tokiu būdu sudaryti galimybę pašalinti mokėjimų balanso problemas netaikant priemonių, žlugdančių nacionalinę ar tarptautinę gerovę;

vi) sutrumpinti narių tarptautinio mokėjimų balanso pusiausvyros nuokrypių trukmę ir mastą laikantis aukščiau išdėstytų sąlygų.

Vykdydamas savo politiką ir priimdamas sprendimus, Fondas vadovaujasi šiame straipsnyje išdėstytais tikslais.

II straipsnis

NARYSTĖ

1 dalis. *Pirmosios narės*

Pirmosios Fondo narės yra šalys, kurioms atstovaujama Jungtinių Tautų Organizacijos konferencijoje pinigų ir finansų klausimais ir kurių vyriausybės sutinka, kad šios valstybės taptų Fondo narėmis iki 1945 m. gruodžio 31 d.

2 dalis. *Kitos narės*

Kitos valstybės gali tapti Fondo narėmis atitinkamu metu ir pagal tam tikras sąlygas, kurias nustato Valdytojų valdyba. Šios sąlygos, apimančios ir įnašo sąlygas, paremtos principais, kurie taikomi valstybėms, jau esančioms Fondo narėmis.

III straipsnis

KVOTOS IR ĮNAŠAI

1 dalis. *Kvotos ir įnašų įmokėjimas*

Kiekvienai narei skiriama kvota, kuri išreiškiama specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Valstybėms, kurioms atstovaujama Jungtinių Tautų Organizacijos konferencijoje pinigų ir finansų klausimais ir kurios tampa narėmis iki 1945 m. gruodžio 31 d., skiriamos A priede nurodytos kvotos. Kitų narių kvotas nustato Valdytojų valdyba. Kiekvienos narės įnašas lygus jai suteiktos kvotos dydžiui. Fondui sumokama visa įnašo suma ją pervedant į atitinkamą depozitoriumą.

2 dalis. *Kvotų koregavimas*

a) tam tikrais laikotarpiais, bet ne rečiau kaip kartą per penkerius metus, Valdytojų valdyba apžvelgia bendrąją padėtį ir, jeigu mano, jog tinkama, pasiūlo pakoreguoti narių kvotas. Jeigu Valdytojų valdyba yra įsitikinusi, kad tai tinkama, ji ir bet kuriuo kitu metu gali apsvarstyti bet kurios konkrečios kvotos koregavimo klausimą atitinkamos narės prašymu;

b) Fondas bet kada gali pasiūlyti padidinti kvotas toms narėms, kurios buvo Fondo narėmis 1975 m. rugpjūčio 31 d., proporcingai tuo metu jų turėtų kvotų skaičiui, tačiau bendra padidinimo suma negali viršyti sumų, pervestų iš Specialiųjų išmokų sąskaitos į Bendrųjų išteklių sąskaitą, vadovaujantis V straipsnio 12 dalies f punkto i papunkčio nuostatomis;

- c) visais atvejais kvotos keičiamos aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma;
- d) narės kvota gali būti keičiama, tik kai ji sutinka ir įmoka įnašą, išskyrus atvejus, kai, vadovaujantis šio straipsnio 3 dalies b punktu, laikoma, kad įnašas sumokėtas.

3 dalis. *Mokėjimai, atliekami keičiant kvotas*

a) kiekviena narė, sutinkanti, kad jos kvota būtų padidinta pagal šio straipsnio 2 dalies a punktą, per Fondo nustatytą laikotarpį specialiosiomis skolinimosi teisėmis įmoka dvidešimt penkis procentus padidinimo dalies, tačiau Valdytojų valdyba, taikydama vienodas sąlygas visoms narėms, gali nustatyti, kad ši įnašą – visą sumą ar sumos dalį – galima sumokėti kitų Fondo konkrečiai nurodytų narių valiutomis šių narių sutikimu arba narės nacionaline valiuta. Narė, nepriklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, už padidinimo dalį, atitinkančią tą dalį, kurią specialiosiomis skolinimosi teisėmis turi sumokėti narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, moka Fondo nurodytomis kitų narių valiutomis šių narių sutikimu. Už likusią padidinimo dalį narės moka nacionalinėmis valiutomis. Fondo turimos kurios nors narės valiutos atsargos nedidindamos virš ribos, kurios perviršiui, susidarančiam tada, kai kitos narės, vadovaudamosi šiomis nuostatomis, atlieka mokėjimus ja, būtų taikomas mokestis, nurodytas V straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje;

b) visos narės, sutinkančios, kad jų kvotos būtų padidintos pagal šio straipsnio 2 dalies b punktą, laikomos įmokėjusiomis įnašą, kurio dydis lygus kvotos padidinimui;

c) jeigu narė sutinka, kad jos kvota būtų sumažinta, Fondas per šešiasdešimt dienų išmoka narei sumą, atitinkančią sumažinimo dydį. Išmoką narės nacionaline valiuta ir specialiųjų skolinimosi teisių arba nurodytų kitų narių valiutų (šioms narėms sutikus) suma, kuri užtikrina, kad Fondo turimos tos narės nacionalinės valiutos atsargos nenukris žemiau naujosios kvotos, sumoka Fondas, numatant, kad ypatingais atvejais Fondas, išmokėdamas narei išmoką jos nacionaline valiuta, gali sumažinti šios valiutos kiekį žemiau naujosios kvotos;

d) visi sprendimai, priimami vadovaujantis šios dalies a punkto nuostatomis, priimami septyniasdešimties procentų balsų dauguma, išskyrus tuos atvejus, kai pagal minėto punkto nuostatas nustatomas laikotarpis ir nurodomos valiutos.

4 dalis. *Valiutos pakeitimas vertybiniais popieriais*

Jeigu Fondas laikosi nuomonės, kad jo operacijoms ir sandoriams atlikti nereikia kurios nors narės valiutos, iš bet kurios narės vietoj jos nacionalinės valiutos dalies Fondas į Bendrųjų išteklių sąskaitą priima vekselius ar panašius skolos vertybinius popierius, kuriuos yra išleidusios narės ar jų paskirti depozitoriumai, kaip numatyta XIII straipsnio 2 dalyje; šie vekseliai ar skolos vertybiniai popieriai yra neperleidžiami, neprocentiniai, o už juos pagal pareikalavimą turi būti mokama nominalo verte kredituojant Fondo sąskaitą paskirtame depozitoriume. Ši dalis taikoma ne tik narių įnešamai valiutai, tačiau ir bet kuriai valiutai, kurią jos skolingos Fondui ar kurią Fondas įsigyja ir kuri turi būti įnešta į Bendrųjų išteklių sąskaitą.

IV straipsnis

ĮSIPAREIGOJIMAI DĖL VALIUTOS KURSO SUSITARIMŲ

1 dalis. *Bendrieji narių įsipareigojimai*

Pripažindamos, kad esminis tarptautinės pinigų sistemos tikslas – sukurti struktūrą, kuri palengvintų prekių, paslaugų ir kapitalo mainus tarp šalių, išlaikytų aukštą ekonomikos augimą, taip pat kad svarbiausia yra tęsti pagrindinių sąlygų, būtinų finansiniam ir ekonominiam stabilumui sukurti, plėtrą, visos narės įsipareigoja bendradarbiauti su Fondu ir kitomis narėmis, kad būtų garantuota, jog priimami susitarimai dėl valiutų bus nuoseklūs ir skatinti valiutų kursų sistemos stabilumą. Konkrečiai kiekviena narė:

i) deramai atsižvelgdama į vidaus sąlygas, stengiasi vykdyti ekonominę ir finansų politiką, kurios tikslas – skatinti nuoseklų ekonomikos augimą ir išlaikyti pakankamą kainų stabilumo lygį;

ii) stengiasi skatinti stabilumą, kurdama nuoseklias ekonomines ir finansines sąlygas bei pinigų sistemą, kurios nesudarytų sąlygų nesisteminiams žlugdančio pobūdžio veiksniams atsirasti;

iii) vengia manipuliuoti valiutų kursais ar tarptautine pinigų sistema taip, kad jų veiksmas užkirstų kelią veiksmingam mokėjimų balanso sureguliuavimui ar kad jos pasinaudotų nesąžiningai įgytu konkurenciniu pranašumu prieš kitas nares;

iv) vykdo valiutos kurso politiką, kuri neprieštarauja šioje dalyje išdėstytiems įsipareigojimams.

2 dalis. Bendrosios valiutų kursų priemonės

a) per trisdešimt dienų po antrojo šios Sutarties pakeitimo kiekviena narė informuoja Fondą apie valiutos kurso režimą, kurį ketina taikyti vykdydama šio straipsnio 1 dalyje išvardytus įsipareigojimus; ji taip pat nedelsdama informuoja Fondą apie bet kuriuos valiutos kurso priemonių pakeitimus;

b) atsižvelgiant į tarptautinę pinigų sistemą, vyrausią 1976 m. sausio 1 d., valiutos kurso režimas gali apimti šias priemones: i) narės valiutos vertės, išreikštos specialiosiomis skolinimosi teisėmis ar bet kuria kita narės pasirinkta išraiška, išskyrus auksu, išlaikymą; ii) priemonės, taikomas bendradarbiaujant su kitomis narėmis, kuriomis narės išlaiko savo valiutų vertę prieš kitų narių valiutą ar valiutas arba iii) kitas narių pasirinktas valiutos kurso priemonės;

c) kad prisiderintų prie tarptautinės pinigų sistemos pokyčių, Fondas, neribodamas narių teisių pasirinkti valiutos kurso režimus, neprieštaraujančius Fondo tikslams ir atitinkančius šio straipsnio 1 dalyje išdėstytus narių įsipareigojimus, aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma gali numatyti bendrąsias sąlygas dėl valiutų kursų režimų.

3 dalis. Valiutų kursų režimų priežiūra

a) kad užtikrintų veiksmingą tarptautinės pinigų sistemos funkcionavimą, Fondas atlieka jos priežiūrą ir stebi, kaip kiekviena narė vykdo šio straipsnio 1 dalyje išdėstytus įsipareigojimus;

b) kad galėtų vykdyti a punkte numatytas funkcijas, Fondas nuolat atlieka išsamią narių valiutos kurso politikos priežiūrą ir patvirtina konkrečius principus, kuriais vadovaujasi visos narės, įgyvendindamos valiutos kurso politiką. Visos narės Fondui pateikia informaciją, būtiną minėtai priežiūrai atlikti, o Fondo prašymu ji konsultuoja savos valiutos kurso politikos klausimais. Fondo patvirtinti principai neprieštarauja priemonėms, taikomoms bendradarbiaujant su kitomis narėmis, kuriomis narės palaiko savo valiutų kursą atsižvelgdamos į kitos narės ar narių valiutos ar valiutų vertę, taip pat kitoms priemonėms, skirtoms valiutos kursui palaikyti, kurias pasirenka narė ir kurios neprieštarauja šio straipsnio 1 dalyje išdėstytiems narių įsipareigojimams. Minėtuose principuose dėmesys kreipiamas į narių politikos kryptis ir socialinę politiką, o Fondas, juos taikydamas, deramai atsižvelgia į narių padėtį.

4 dalis. *Nominaliosios vertės*

Aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Fondas gali nuspręsti, jog tarptautinės ekonominės sąlygos leidžia įvesti plačiai taikomą valiutos kurso režimų sistemą, pagrįstą stabiliomis, bet koreguojamomis vertėmis. Fondas tokį sprendimą priima atsižvelgdamas į pasiektą esminį pasaulinės ekonomikos stabilumą, taip pat į kainų pokyčius ir narių ekonomikos augimo tempus. Sprendimas priimamas atsižvelgiant ir į tarptautinės pinigų sistemos plėtrą, o ypač – į likvidumo šaltinius, o tam, kad užtikrintų veiksmingą nominaliųjų verčių sistemos funkcionavimą – į režimus, kuriuos naudoja narės, turinčios tiek teigiamą, tiek neigiamą mokėjimų balansą, imdamosi neatidėliotinių, veiksmingų ir suderintų veiksmų mokėjimų balanso pusiausvyrai atkurti. Taip pat atsižvelgiama į priemones, skirtas intervencijoms atlikti ir disbalansui pašalinti. Priimdamas tokį sprendimą, Fondas praneša narėms, kad taikomos C priedo nuostatos.

5 dalis. *Atskiros valiutos, cirkuliuojančios narių teritorijose*

a) laikoma, kad veiksmai, kurių narė imasi dėl savo valiutos pagal šį straipsnį, taikomi atskiroms visų teritorijų, dėl kurių narė priėmė šios Sutarties sąlygas pagal XXXI straipsnio 2 dalies g punktą, valiutoms, išskyrus atvejus, kai narė paskelbia, kad jos veiksmai yra susiję tik su metropolijos valiuta, tik su viena ar keliomis nurodytomis valiutomis, arba su metropolijos valiuta ir viena ar keliomis nurodytomis atskiromis valiutomis;

b) laikoma, kad Fondo veiksmai, kurių jis imasi vadovaudamasis šiuo straipsniu, yra taikomi visoms narės valiutoms, kaip nurodyta šio straipsnio a punkte, išskyrus atvejus, kai Fondas priima kitokį sprendimą.

V straipsnis

FONDO OPERACIJOS IR SANDORIAI

1 dalis. *Su Fondu bendradarbiaujančios institucijos*

Kiekviena narė su Fondu palaiko ryšį tik per savo išdą, centrinę banką, valiutos stabilizavimo fondą ar kitą panašią fiskalinę agentūrą, o Fondas tvarko reikalus tik su šiomis institucijomis arba per jas.

2 dalis. *Fondo operacijų ir sandorių apribojimai*

a) išskyrus šioje Sutartyje numatytus atvejus, Fondas savo sąskaita atlieka tik tuos sandorius, kurių tikslas – suteikti narei (jos iniciatyva) specialiųjų skolinimosi teisių arba kitų narių valiutų, skiriamų iš Fondo bendrųjų išteklių, kurie laikomi Bendrųjų išteklių sąskaitoje, už narės, pageidaujančios atlikti pirkimą, valiutą;

b) jeigu jo prašoma, Fondas gali nuspręsti suteikti finansinių ir techninių paslaugų, neprieštaraujančių Fondo tikslams, kurios apima narių įmokėtų išteklių tvarkymą. Operacijos, atliekamos teikiant minėtas paslaugas, vykdomos ne Fondo sąskaita. Šiame punkte minimos paslaugos narės nesusaisto kokia nors prievole be jos sutikimo.

3 dalis. *Fondo bendrųjų išteklių naudojimą reglamentuojančios sąlygos*

a) Fondas patvirtina bendrųjų išteklių naudojimo politiką, kuri apima ir stabilizavimo susitarimų bei panašių priemonių politiką; jis taip pat gali patvirtinti politiką tam tikroms mokėjimų balanso problemoms spręsti, kuri galėtų padėti narėms pašalinti mokėjimų balanso problemas pagal

šios Sutarties nuostatas ir kuri sukurtų veiksmingas apsaugos priemonės laikinai naudojantis Fondo bendraisiais ištekliais;

b) narė turi teisę iš Fondo pirkti kitų Fondo narių valiutas už lygiavertę savo valiutos sumą pagal šias sąlygas:

i) narė Fondo bendraisiais ištekliais naudosis pagal šios Sutarties sąlygas ir politiką, patvirtinta vadovaujantis šiomis sąlygomis;

ii) narė pareiškia, kad jai reikia atlikti pirkimą dėl tam tikros atsargų pozicijos ar mokėjimų balanso padėties ar dėl atsargų pokyčių;

iii) pirkimas, kurį norima atlikti, bus rezervinės įnašo dalies pirkimas arba toks pirkimas, kurį atlikus, Fondo turimos perkančiosios narės valiutos atsargos neviršys jos kvotos dviem šimtais procentų;

iv) Fondas, vadovaudamasis šio straipsnio 5 dalimi, VI straipsnio 1 dalimi ar XXVI straipsnio 2 dalies a punktu, nėra anksčiau paskelbęs, kad narė, norinti atlikti pirkimą, neturi teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais;

c) Fondas išnagrinėja prašymą dėl pirkimo ir nusprendžia, ar toks pirkimas neprieštaraus šios Sutarties nuostatomis ir jomis vadovaujantis patvirtintos politikos principams tuo atveju, jei prašymai atlikti rezervinės įnašo dalies pirkimą neginčijami;

d) Fondas patvirtina parduodamų valiutų parinkimo politiką ir tvarką, kuriose, konsultuojantis su narėmis, atsižvelgiama į narių mokėjimų balansą ir atsargų poziciją bei valiutų rinkos pokyčius, taip pat į siekį skatinti ilgainiui sukurti subalansuotą poziciją Fonde, tuo atveju, jei kuri nors narė pareiškia, jog ji nori nusipirkti kitos narės valiutos, kadangi perkančioji narė nori įsigyti lygiavertę savo valiutos sumą, kurią siūlo kita narė, pirmoji narė turi teisę pirkti kitos narės valiutą, išskyrus atvejus, kai Fondas, vadovaudamasis VII straipsnio 3 dalimi, pirmąją narę įspėja, kad pagal Fondo turimų šios narės valiutos atsargų kiekį jos valiutos stinga;

e)

i) kiekviena narė užtikrina, kad jos valiutos likutis, perkamas iš Fondo, yra laisvai naudojamos valiutos likutis arba tokia valiuta, kuri pirkimo metu gali būti laisvai iškeista į laisvai naudojamą narės pasirinktą valiutą šių dviejų valiutų keitimo kursu, atitinkančiu jų keitimo kursą pagal XIX straipsnio 7 dalies a punkto reikalavimus;

ii) kiekviena narė, kurios valiuta perkama iš Fondo ar įsigyjama už valiutą, pirktą iš Fondo, bendradarbiauja su Fondu ir kitomis narėmis, kad užtikrintų, jog tokie valiutų likučiai pirkimo metu būtų keičiami į laisvai naudojamas kitų narių valiutas;

iii) pagal i papunktį atliekamą valiutos, kuri nėra laisvai naudojama, bet kokį keitimą atlieka narė, kurios valiuta yra perkama, išskyrus atvejus, kai ši narė ir perkančioji narė susitaria dėl kitos procedūros;

iv) narė, iš Fondo perkanti laisvai naudojamą valiutą ir norinti pirkimo metu ją iškeisti į kitą laisvai naudojamą valiutą, atlieka šį keitimą su kita nare šios prašymu. Keičiama į laisvai naudojamą valiutą, kurią parenka kita narė pagal kursą, apibūdintą šio punkto i papunktyje;

f) įgyvendindamas patvirtintą politiką ir tvarką, Fondas, vadovaudamasis šios dalies nuostatomis, gali sutikti, kad narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuri atlieka pirkimą, vietoj kitų narių valiutų būtų išmokamos specialiosios skolinimosi teisės.

4 dalis. *Atsisakymas taikyti sąlygas*

Savo nuožiūra arba vadovaudamasis principais, ginančiais jo interesus, Fondas gali atsisakyti taikyti bet kurią iš šio straipsnio 3 dalies b punkto iii ir iv papunkčiuose išdėstytų sąlygų, ypač narėms, vengiančioms naudotis didelėmis Fondo bendrųjų išteklių sumomis, arba narėms, nesinaudojančioms šiais ištekliais nuolat. Atsisakydamas taikyti kurią nors sąlygą, Fondas atsižvelgia į periodiškumą ar ypatingumą narių, prašančių netaikyti tam tikros sąlygos, poreikius. Fondas taip pat atsižvelgia į narės norą kaip užstatą įkeisti priimtina turtą, kuris, Fondo nuomone, yra pakankamos vertės, kad apsaugotų jo interesus, ir gali reikalauti, kad toks užstatas būtų pateiktas už tam tikros sąlygos netaikymą.

5 dalis. *Teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais praradimas*

Jeigu Fondas laikosi nuomonės, kad kuri nors narė naudoja Fondo bendruosius išteklius tokiu būdu, kuris neatitinka Fondo tikslų, jis narei pateikia išvadą, kurioje išdėsto Fondo nuomonę ir numato tam tikrą laikotarpį, per kurį narė turi pateikti atsakymą. Pateikęs narei minėtą išvadą, Fondas gali apriboti jos galimybes naudotis jo bendraisiais ištekliais. Jeigu narė nepateikia atsakymo per nustatytą laikotarpį arba jeigu gaunamas neigiamas atsakymas, Fondas gali ir toliau riboti narės galimybes naudotis Fondo bendraisiais ištekliais arba, pateikęs narei motyvuotą įspėjimą, gali paskelbti, kad ši narė netenka teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais.

6 dalis. *Kiti Fondo atliekami specialiųjų skolinimosi teisių pirkimai ir pardavimai*

a) Fondas gali priimti narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, siūlomas specialiąsias skolinimosi teises už lygiavertę kitų narių valiutų sumą;

b) narės prašymu Fondas gali jai suteikti specialiųjų skolinimosi teisių už lygiavertę kitų narių valiutų sumą. Atlikus šiuos sandorius, Fondo turimos narės valiutos atsargos negali viršyti ribos, virš kurios atsargoms būtų taikomas mokestis, numatytas šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje;

c) valiutos, kurias pagal šios dalies sąlygas parduoda arba perka Fondas, parenkamos vadovaujantis šio straipsnio 3 dalies d punkto ir 7 dalies i punkto sąlygomis. Fondas gali sudaryti sandorius pagal šią dalį tik tada, kai narės, kurių valiutą Fondas parduoda arba perka, sutinka, kad jų valiuta būtų taip naudojama.

7 dalis. *Narės valiutos, kurių turi Fondas, atpirkimas*

a) visos narės turi teisę bet kuriuo metu atpirkti Fondo turimas jų valiutos atsargas, kurioms pagal šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktį taikomas mokestis;

b) paprastai tikimasi, kad narė, atlikusi pirkimą pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas, pagerėjus jos mokėjimų balanso padėčiai ir atsargų pozicijai, atpirks Fondo turimas jos valiutos atsargas, kurios susidarė dėl pirkimo ir kurioms taikomas šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis. Narė šias atsargas atperka, jeigu Fondas, vadovaudamasis savo patvirtinta atpirkimo strategija ir pasikonsultavęs su nare, praneša jai, kad ši turėtų atpirkti savo valiutą, kadangi pagerėjo jos mokėjimų balanso padėtis ir atsargų pozicija;

c) narė, atlikusi pirkimą pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas, atperka Fondo turimas savo valiutos atsargas, kurios susidarė dėl pirkimo ir kurioms taikomas šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis, ne vėliau kaip per penkerius metus nuo pirkimo datos. Fondas gali numatyti, kad savo valiutą narė atperka dalimis per laikotarpį, prasidedantį po pirkimo dienos praėjus trejiems ir pasibaigiantį – penkeriems metams. Fondas aštuoniasdešimt penkių procentų

balsų dauguma gali pakeisti šiame papunktyje numatytą atpirkimo laikotarpį; pakeistas atpirkimo laikotarpis taikomas visoms narėms;

d) Fondas aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma gali nustatyti valiutos atsargų, kurias jis įsigijo vykdydamas specialią savo bendrųjų išteklių naudojimo politiką, išpirkimo laikotarpius, kurie skiriasi nuo c punkte nurodytų laikotarpių ir kurie yra tie patys visoms narėms;

e) narė, vadovaudamasi politika, kurią Fondas patvirtina septyniasdešimties procentų balsų dauguma, atperka Fondo turimas jos valiutos atsargas, kurios įsigytos ne pirkimo būdu ir kurioms taikomas šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis;

f) sprendimas, numatantis, kad vadovaujantis Fondo bendrųjų išteklių naudojimo politika išpirkimo, vykdomo pagal šios dalies c ir d punktus, laikotarpis yra trumpesnis už galiojantį šioje politikoje numatytą laikotarpį, taikomas tik atsargoms, kurias Fondas įsigyja po tokio sprendimo įsigaliojimo dienos;

g) narės prašymu Fondas gali atidėti jos atpirkimo įsipareigojimų vykdymą, tačiau ne ilgesniam laikotarpiui, negu nurodyta šios dalies c ir d punktuose ar politikoje, kurią Fondas priima vadovaudamasis e punktu, išskyrus atvejus, kai Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma nusprendžia, kad ilgesnis atpirkimo laikotarpis, neprieštaraujantis laikinajam Fondo išteklių naudojimui, yra pateisinamas, kadangi įsipareigojimo vykdymas nustatytą dieną narei sukeltų ypatingų sunkumų;

h) Fondo politika, apibūdinta šio straipsnio 3 dalies d punkte, gali būti papildyta politika, kurią įgyvendindamas Fondas, pasikonsultavęs su nare, gali nuspręsti parduoti turimas tos narės valiutos atsargas pagal 3 dalies b punktą, jeigu jos nebuvo atpirktos pagal 7 dalies nuostatas neapribojant kokių nors kitų veiksmų, kurių Fondas gali būti įgaliotas imtis pagal bet kurią šios Sutarties nuostatą;

i) visi pagal šią dalį vykdomi atpirkimai atliekami naudojant specialiąsias skolinimosi teises ar Fondo nurodytas kitų narių valiutas. Fondas, atsižvelgdamas į šio straipsnio 3 dalies d punkto nuostatas, patvirtina politiką ir tvarką dėl valiutų, kurias turėtų naudoti narės, atperkamos savo valiutą. Po atpirkimo Fondo turimos narės valiutos, kuri buvo naudota atperkant, atsargos neviršija ribos, kurią pasiekus joms taikomas šio straipsnio 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis;

j)

i) jeigu narės valiuta, kurią pagal šios dalies i papunktį nurodo Fondas, nėra laisvai naudojama valiuta, ši narė užtikrina, kad atperkančioji narė gali ją įsigyti atpirkimo metu už laisvai naudojamą valiutą, kurią pasirenka toji narė, kurios valiutą nurodė Fondas. Vadovaujantis šia nuostata, minėtos dvi valiutos keičiamos kursu, atitinkančiu jų tarpusavio kursą, apibūdintą XIX straipsnio 7 dalies a punkte;

ii) kiekviena narė, kurios valiutą, naudotiną atperkant, nurodo Fondas, bendradarbiauja su Fondu ir kitomis narėmis, kad atpirkimo metu atperkančiosios narės galėtų įsigyti nurodytos valiutos už laisvai naudojamas kitų narių valiutas;

iii) keitimas, atliekamas vadovaujantis j punkto i papunkčiu, vykdomas su nare, kurios valiuta nurodyta, išskyrus atvejus, kai toji narė ir atperkančioji narė susitaria dėl kitos procedūros;

iv) jeigu atperkančioji narė atpirkimo metu pageidauja įsigyti kitos narės laisvai naudojamos valiutos, kurią, kaip nurodyta i papunktyje, nurodo Fondas, atperkančioji narė kitos narės prašymu

įsigyja jos valiutos už laisvai naudojamą valiutą keitimo kursu, nurodytu j punkto i papunktyje. Fondas gali patvirtinti taisykles dėl laisvai naudojamos valiutos, kuri naudojama atliekant keitimą.

8 dalis. Mokesčiai

a)

i) Fondas ima mokestį už paslaugas, kai narė už savo valiutą perka specialiąsias skolinimosi teises ar kitos narės valiutą, laikomą Bendrųjų išteklių sąskaitoje numatant, kad Fondas gali nustatyti mažesnę už kitus mokesčius paslaugų mokestį atliekant rezervinės įnašo dalies pirkimą. Paslaugų mokestis, taikomas perkant rezervinę įnašo dalį, neviršija pusės procento;

ii) Fondas gali imti mokestį už stabilizavimo ar panašią paskolą. Jis gali nuspręsti, kad mokestis už paskolą, numatytą susitarime, kompensuoja pagal i papunktį taikomą paslaugų mokestį, kai pirkimas atliekamas vadovaujantis šiuo susitarimu;

b) Fondas taiko mokestį vidutinei sumai, kurią sudaro narės valiutos dienos likučiai, laikomi Bendrųjų išteklių sąskaitoje, jeigu šie likučiai:

i) įsigyti vadovaujantis politika, pagal kurią, kaip numatyta XXX straipsnio c punkte, jiems taikoma išimtis;

ii) atėmus visus i papunktyje minėtus likučius, viršija narės kvotos sumą.

Mokestis paprastai didinamas tam tikru metu per laikotarpį, kurį šie likučiai laikomi;

c) jeigu narė neatlieka šio straipsnio 7 dalyje numatyto atpirkimo, Fondas, pasikonsultavęs su nare dėl jos valiutos, laikomos Fonde, atsargų sumažinimo, gali nustatyti, jo nuomone, tinkamo dydžio mokestį už valiutos atsargų, laikomų Fonde, sumą, kuri turėjo būti atpirkta;

d) mokesčių, numatytų a ir b punktuose, dydis nustatomas septyniasdešimties procentų balsų dauguma; jis vienodas visoms narėms, taip pat taikant c punkto nuostatas;

e) narė moka mokestį specialiosiomis skolinimosi teisėmis, numatant, kad ypatingomis aplinkybėmis Fondas, pasitaręs su kitomis narėmis, gali leisti narei sumokėti mokestį kitų jo nurodytų narių valiutomis ar jos pačios valiuta. Kai kitos narės moka mokestį pagal šį papunktį, Fondo turimos kurios nors narės valiutos atsargos neviršija ribos, kurią peržengus taikomas b punkto ii papunktyje nurodytas mokestis.

9 dalis. Atlygis

a) už sumą, kuria kvotos procentas, nurodytas šios dalies b ir c punktuose, viršija vidutinius narės valiutos dienos likučius, laikomus Fondo bendrųjų išteklių sąskaitoje, Fondas moka atlygį; ši nuostata netaikoma likučiams, įsigytiems vykdant politiką, kuriai, kaip numatyta XXX straipsnio c dalyje, taikoma išimtis. Atlygio dydis, kurį septyniasdešimties procentų balsų dauguma nustato Fondas, yra vienodas visoms narėms ir yra nemažesnis ir nedidesnis už keturis penktadalius palūkanų normos, numatytos XX straipsnio 3 dalyje. Nustatydamas kompensacijos dydį, Fondas atsižvelgia į mokesčio, nurodyto V straipsnio 8 dalies b punkte, dydį;

b) nustatomas tokio dydžio kvotos procentas, taikomas įgyvendinant a punktą:

i) kiekvienai narei, tapusiai nare prieš antrąją šios Sutarties pakeitimą, nustatomas kvotos procentas, atitinkantis septyniasdešimt penkis procentus jos kvotos, buvusios tą dieną, kai ši Sutartis buvo pakeista antrą kartą, o kiekvienai narei, tapusiai nare po antrojo šios Sutarties pakeitimo, kvotos procentas skaičiuojamas dalijant bendrą sumą visų sumų, atitinkančių kvotos, taikomos

kitoms narėms tą dieną, kai ši narė tapo nare, procentą, iš bendro kvotų, tekusių kiekvienai narei tą pačią dieną, skaičiaus; pridedant

ii) sumas, kurias ji sumokėjo Fondui savo valiuta ir specialiosiomis skolinimosi teisėmis pagal III straipsnio 3 dalies a punktą nuo datos, taikomos pagal šio punkto i papunktį; atimant

iii) sumas, kurias narė yra gavusi iš Fondo valiuta arba specialiosiomis skolinimosi teisėmis pagal III straipsnio 3 dalies c punktą nuo datos;

c) septyniasdešimties procentų balsų dauguma Fondas kiekvienai narei gali padidinti paskutinį kvotos, taikomos įgyvendinant a punktą, procentą iki:

i) procento, neviršijančio šimto procentų, kiekvienai narei šį procentą nustatant pagal vienodus visoms narėms taikomus kriterijus; arba

ii) šimto procentų visoms narėms;

d) atlygis išmokamas specialiosiomis skolinimosi teisėmis numatant, kad Fondas arba narė gali nuspręsti, kad atlygis šiai narei mokamas jos valiuta.

10 dalis. *Skaičiavimai*

a) Fondo turto, laikomo Bendrojo departamento sąskaitose, vertė išreiškiama specialiąja skolinimosi teise;

b) visi skaičiavimai, susiję su narių valiutomis, atliekami taikant šią Sutartį, išskyrus IV straipsnį ir C priedą, atliekami pagal kursą, kuriuo Fondas šias valiutas traukia į apskaitą pagal šio straipsnio 11 dalį;

c) atliekant skaičiavimus, kuriais siekiama nustatyti valiutų sumas dėl kvotų taikant šią Sutartį, neįskaičiuojama valiuta, laikoma Specialiųjų išmokų sąskaitoje ar Investicijų sąskaitoje.

11 dalis. *Vertės išlaikymas*

a) narių valiutų, laikomų Bendrųjų išteklių sąskaitoje, vertė palaikoma specialiosios skolinimosi teisės atžvilgiu pagal kursus, apibūdintus XIX straipsnio 7 dalies a punkte;

b) Fondo turimų narės valiutos atsargų koregavimas pagal šios dalies nuostatas atliekamas tada, kai ši valiuta naudojama atliekant operaciją ar sandorį tarp Fondo ir kitos narės, taip pat kitais atvejais – Fondo sprendimu ar narės prašymu. Narės ar Fondo mokėjimai, susiję su koregavimu, atliekami per tinkamą Fondo nustatytą laikotarpį po koregavimo dienos ir bet kuriuo kitu narės prašomu metu.

12 dalis. *Kitos operacijos ir sandoriai*

a) įgyvendindamas politiką ir priimdamas sprendimus pagal šio dalies nuostatas, Fondas vadovaujasi tikslais, išdėstytais VIII straipsnio 7 dalyje, taip pat tikslu, kuriuo siekiama išvengti kainų valdymo ar fiksuotos kainos nustatymo aukso rinkoje;

b) Fondo sprendimai vykdyti operacijas ar sandorius, numatytus šios dalies c, d ir e punktuose, priimami aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma;

c) Fondas gali parduoti auksą už bet kurios narės valiutą, pasikonsultavęs su nare, už kurios valiutą parduodamas auksas, tuo atveju, jei Fondo turimos šios valiutos atsargos, laikomos Bendrųjų išteklių sąskaitoje, atlikus pardavimą nepasieks ribos, kurios perviršiui bus taikomas 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis be narės sutikimo ir tuo atveju, kai narės prašymu pardavimo metu Fondas už kitos narės valiutą iškeičia tokią valiutos dalį, kuri neleistų

atsirasti minėtam padidėjimui. Valiuta keičiama į kitos narės valiutą pasikonsultavus su šia nare ir nepadidina Fondo turimų šios valiutos atsargų iki ribos, kurios perviršiui būtų taikomas 8 dalies b punkto ii papunktyje numatytas mokestis. Fondas patvirtina valiutų keitimo politiką ir procedūras, atsižvelgdamas į principus, taikomus remiantis šio straipsnio 7 dalies i punktu. Pagal šią nuostatą valiuta narei parduodama už kainą, sutartą kiekvieno sandorio atveju, remiantis rinkos kaina;

d) atliekant bet kokias operacijas ar sandorius, numatytus šioje Sutartyje, Fondas iš narės gali priimti apmokėjimą ne specialiosiomis skolinimosi teisėmis ar valiuta, o auksu. Pagal šią nuostatą Fondui mokama suma, nustatyta kiekvieno sandorio atveju pagal rinkos kainas;

e) Fondas gali parduoti auksą, kurį turėjo tą dieną, kai ši Sutartis buvo pakeista antrą kartą toms narėms, kurios buvo narės 1975 m. rugpjūčio 31 d. ir kurios sutinka nupirkti aukso kiekį, proporcingą jų kvotoms, buvusioms tuo metu. Jeigu Fondas, įgyvendindamas šios dalies f punkto ii papunkčio nuostatas, ketina parduoti auksą, vadovaudamasis šios dalies c punktu, jis gali sutikti kiekvienai ekonomiškai silpnai narei, kuri sutinka auksą pirkti, parduoti aukso dalį, kuri, jeigu būtų parduota pagal c punktą, sudarytų perviršį, kurį būtų galima jai paskirstyti pagal f punkto iii papunktį. Auksas, kuris būtų parduotas narei, paskelbtai neturinčia teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais pagal šio straipsnio 5 dalį, parduodamas tada, kai narė vėl įgyja teisę naudotis minėtais ištekliais, išskyrus atvejus, kai Fondas nutaria auksą parduoti anksčiau. Pagal šį, t. y. e, punktą auksas parduodamas narei už jos valiutą ir pagal kainą, pardavimo metu atitinkančią vieną specialiąją skolinimosi teisę už 0,888 671 gramo grynojo aukso;

f) bet kada, kai Fondas parduoda auksą, kurį turi tą dieną, kai Sutartis pakeičiama antrą kartą, gautų pinigų suma, pardavimo metu atitinkanti vieną specialiąją skolinimosi teisę už 0,888 671 gramo grynojo aukso, įnešama į Bendrųjų išteklių sąskaitą ir, išskyrus atvejus, kai Fondas, vadovaudamasis g punktu, nusprendžia kitaip, laikoma Specialiųjų išmokų sąskaitoje. Turtas, esantis Specialiųjų išmokų sąskaitoje, laikomas atskirai nuo kitų Bendrojo departamento sąskaitų ir bet kuriuo metu gali būti naudojamas:

i) pervedimams į Bendrųjų išteklių sąskaitą, kad iš karto būtų naudojamas atliekant operacijas ir sandorius, numatytus šioje Sutartyje, išskyrus šios dalies nuostatas;

ii) atliekant operacijas ir sandorius, kurie nenumatyti šioje Sutartyje, bet kurie atitinka Fondo tikslus. Pagal šio f punkto ii papunkčio sąlygas galima suteikti pagalbą ekonomiškai silpnų narių, patekusių į sunkią padėtį, mokėjimų balansui pagerinti; teikdamas tokią paramą Fondas atsižvelgia į pajamų vienam gyventojui dydį;

iii) paskirstant ekonomiškai silpnoms narėms, kurios buvo Fondo narės 1975 m. rugpjūčio 31 d., proporcingai tuo metu jų turimoms kvotoms tokią turto dalį, kurią Fondas nusprendžia panaudoti įgyvendindamas ii papunktyje nurodytus tikslus; taip skiriamo turto dalis lygi šių narių kvotų dalies, turimos paskirstymo dieną, ir visų narių visų tą dieną turimų kvotų santykiui numatant, kad pagal šias nuostatas narei, kuri paskelbta neturinčia teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais pagal šio straipsnio 5 dalį, lėšos skiriamos tada, kai ji vėl įgyja teisę naudotis minėtais ištekliais, nebent Fondas nutartų lėšas skirti anksčiau.

Sprendimai naudoti turtą pagal i papunktį priimami septyniasdešimties procentų balsų dauguma, o sprendimai dėl priemonių, numatytų ii ir iii papunkčiuose, priimami aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma;

g) aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Fondas gali nuspręsti perviršio, minimo f punkte, dalį pervesti į Investicijų sąskaitą, iš kurios jis gali būti naudojamas pagal XII straipsnio 6 dalies f punktą;

h) prieš pradėdamas naudoti lėšas pagal f punktą, Fondas gali investuoti narės valiutą, laikomą Specialiųjų išmokų sąskaitoje, į tos narės parduodamuosius skolos vertybinius popierius arba tarptautinių finansų organizacijų parduodamuosius skolos vertybinius popierius. Pajamos iš investicijų ir palūkanos, gautos pagal f dalies ii punktą, pervedamos į Specialiųjų išmokų sąskaitą. Lėšos neinvestuojamos be narės, kurios valiuta bus naudojama investicijoms, sutikimo. Fondas investuoja tik į specialiosiomis skolinimosi teisėmis išreikštus skolos vertybinius popierius arba valiutą, naudojama tokioms investicijoms;

i) retkarčiais Bendrųjų išteklių sąskaita papildoma atsižvelgiant į Specialiųjų išmokų sąskaitos tvarkymo išlaidas, už kurias mokama iš Bendrųjų išteklių sąskaitos, į ją pervedant lėšas iš Specialiųjų išmokų sąskaitos pagal pagrįstą tokių išlaidų sąmatą;

j) Specialiųjų išmokų sąskaita uždaroma, kai Fondas likviduojamas arba prieš jo likvidavimą septyniasdešimties procentų balsų daugumos nutarimu. Uždarius sąskaitą likviduojant Fondą, visos joje esančios lėšos paskirstomos vadovaujantis K priedo nuostatomis. Uždarius sąskaitą prieš Fondo likvidavimą, visos joje esančios lėšos pervedamos į Bendrųjų išteklių sąskaitą iš karto naudoti atliekant operacijas ir sandorius. Septyniasdešimties procentų balsų dauguma Fondas priima Specialiųjų išmokų sąskaitos tvarkymo taisykles ir nuostatus.

VI straipsnis

KAPITALO PERVEDIMAI

1 dalis. *Fondo bendrųjų išteklių naudojimas kapitalo pervedimo atvejais*

a) narė negali naudotis Fondo bendraisiais ištekliais finansuoti plataus masto ar ilgalaikį kapitalo nutekėjimą iš šalies, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytą atvejį, o Fondas gali paprašyti narės, jog ji taikytų kontrolės sistemą, kuri neleistų jai tokiu būdu naudotis Fondo bendraisiais ištekliais. Jeigu narė, gavusi tokį prašymą, nesiima tinkamos kontrolės, Fondas gali paskelbti šią narę neturinčia teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais;

b) šioje dalyje jokia nuostata nelaikoma priemone, skirta:

i) užkirsti kelią naudotis Fondo bendraisiais ištekliais vykdant priimtino dydžio kapitalo sandorius, būtinus eksportui skatinti ar įprastoms prekybos, bankų bei kitokioms operacijoms; arba

ii) daryti įtaką kapitalo judėjimui, kuris palaikomas pačios narės išteklių; tačiau narė įsipareigoja užtikrinti, kad toks kapitalo judėjimas atitiks Fondo tikslus.

2 dalis. *Specialiosios nuostatos dėl kapitalo pervedimų*

Narės turi teisę pirkti rezervinę įnašo dalį kapitalo pervedimų poreikiams tenkinti.

3 dalis. *Kapitalo pervedimų kontrolė*

Narės gali taikyti tokią kontrolės sistemą, kuri būtina kapitalo judėjimui tarptautiniu mastu kontroliuoti; tačiau nė viena narė negali vykdyti kontrolės, kuri apribotų apmokėjimą už einamuosius sandorius arba dėl kurios be pateisinamos priežasties užtruktų lėšų pervedimas

vykdant įsipareigojimus, išskyrus atvejus, apibūdintus VII straipsnio 3 dalies b punkte ir XIV straipsnio 2 dalyje.

VII straipsnis

VALIUTOS ATSARGŲ PAPILDYMAS IR VALIUTOS, KURIŲ STINGA

1 dalis. Priemonės, skirtos papildyti Fondo turimas valiutų atsargas

Fondas, laikydamasis nuomonės, kad tokie veiksmai yra tinkami, gali papildyti narės valiutos atsargas, laikomas Bendrųjų išteklių sąskaitoje, kurių reikia sandoriams vykdyti, imdamasis vieno ar abiejų toliau apibūdintų veiksmų:

i) pasiūlyti narei, kad vadovaujantis nuostatomis ir sąlygomis, dėl kurių Fondas ir ši narė susitaria, ji paskolintų Fondui savo valiutos arba kad narės sutikimu Fondas gali skolintis šios narės valiutą iš kito šaltinio narės teritorijose arba už jų, tačiau nė viena narė neįpareigojama teikti tokias paskolas Fondui ar duoti sutikimą Fondui skolintis jos valiutą iš bet kurio kito šaltinio;

ii) reikalauti, kad narė, jeigu ji priklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, parduotų savo valiutą Fondui už specialiąsias skolinimosi teises, laikomas Bendrųjų išteklių sąskaitoje pagal XIX straipsnio 4 dalį. Papildydamas valiutų atsargas už specialiąsias skolinimosi teises, Fondas skiria deramą dėmesį principams, numatytiems XIX straipsnio 5 dalyje, dėl narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, paskyrimo.

2 dalis. Bendrasis valiutos stygius

Jeigu Fondas nustato, kad visuotinai trūksta kurios nors valiutos, jis apie tai gali informuoti nares ir paskelbti ataskaitą, kurioje išdėstomos stygiaus atsiradimo priežastys ir pateikiamos rekomendacijos, kaip šį stygių pašalinti. Rengiant šias rekomendacijas, dalyvauja narės, kurios valiutos trūksta, atstovai.

3 dalis. Fondo turimų atsargų stygius

a) jeigu Fondui tampa akivaizdu, kad narės valiutos paklausa kelia rimtą grėsmę Fondo gebėjimui tiekti šią valiutą, Fondas, nepaisant to, ar yra parengęs šio straipsnio 2 dalyje numatytas išvadas, oficialiai paskelbia, kad šios valiutos stinga, ir proporcingai paskirsto turimas ir besikaupiančias šios valiutos atsargas, deramai atsižvelgdamas į atitinkamus narių poreikius, bendrąją tarptautinę ekonomikos būklę ir bet kurias kitas susijusias aplinkybes. Fondas taip pat paskelbia ataskaitą apie numatomas priemones;

b) oficialus a punkte numatytas valiutos paskelbimas valiuta, kurios stinga, turi įgaliojimo galią, leidžiančią bet kuriai narei, pasikonsultavus su Fondu, taikyti laikinus apribojimus trūkstamos valiutos keitimo operacijoms. Vadovaudamasi IV straipsnio ir C priedo nuostatomis, narė turi visas teises nustatyti šių apribojimų pobūdį, tačiau jie negali būti griežtesni už priemones, būtinas apriboti valiutos, kurios stinga, paklausą iki pasiūlos, kurią turi arba sukaupia atitinkama narė. Apribojimai sušvelninami ir panaikinami iš karto, kai aplinkybės leidžia tai atlikti;

c) įgaliojimas, numatytas b punkte, netenka galios tada, kai Fondas oficialiai paskelbia, kad atitinkama valiuta nebėra valiuta, kurios stinga.

4 dalis. Ribojimų reglamentavimas

Bet kuri narė, įvedanti apribojimus bet kurios nors kitos narės valiutai pagal šio straipsnio 3 dalies b punkto nuostatas, palankiai atsižvelgia į bet kuriuos kitos narės pareiškimus, susijusius su šių apribojimų reglamentavimu.

5 dalis. *Kitų tarptautinių sutarčių poveikis ribojimams*

Narės susitaria nesiremti jokių susitarimų, sudarytų su kitomis narėmis prieš pasirašant šią Sutartį, įsipareigojimais taip, kad tų įsipareigojimų vykdymas neleistų įgyvendinti Sutarties nuostatų.

VIII straipsnis

BENDRIEJI NARIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

1 dalis. *Įvadas*

Be įsipareigojimų, kuriuos narės prisiima vykdyti pagal kitus šios Sutarties straipsnius, kiekviena narė įsipareigoja vykdyti šiame straipsnyje išdėstytus įsipareigojimus.

2 dalis. *Vengimas taikyti ribojimus einamiesiems mokėjimams*

a) remiantis VII straipsnio 3 dalies b punktu ir XIV straipsnio 2 dalimi, be Fondo leidimo nė viena narė neįveda apribojimų mokėjimams ir lėšų pervedimams vykdant einamuosius tarptautinius sandorius;

b) valiutos keitimo sutartys, kurias įgyvendinant būtų naudojama bet kurios narės valiuta ir kurios prieštarauja nuolatos taikomoms ar, vadovaujantis šia Sutartimi, įvedamoms tos narės valiutos keitimo kontrolės nuostatoms, nevykdomos nė vienos narės teritorijoje. Be to, tarpusavyje susitarusios narės gali bendradarbiauti, taikydamos priemones, kurios leistų veiksmingiau taikyti bet kurios narės valiutos keitimo kontrolės nuostatas tuo atveju, kai šios priemonės ir nuostatai atitinka Sutarties reikalavimus.

3 dalis. *Vengimas taikyti diskriminacinius veiksmus valiutai*

Nė viena narė nesiima ir neleidžia savo fiskalinėms agentūroms, nurodytoms V straipsnio 1 dalyje, imtis jokių diskriminacinių priemonių prieš valiutą ar taikyti skirtingą praktiką įvairioms valiutoms, neatsižvelgiant į tai, ar tai daroma vadovaujantis IV straipsnyje apibūdintais principais ar kitomis nuostatomis arba tvarka ar sąlygomis, numatytomis C priede. Išimtys galioja šioje Sutartyje numatytais atvejais ar Fondo leidimu. Jeigu tokios priemonės ar praktika taikomos tada, kai įsigalioja ši Sutartis, atitinkamos narės konsultuojasi su Fondu dėl jų nuoseklaus panaikinimo, išskyrus atvejus, kai jos taikomos ar įvestos vadovaujantis XIV straipsnio 2 dalimi; pastaruoju atveju remiamasi XIV straipsnio 3 dalimi.

4 dalis. *Likučių, kuriuos turi užsienio valstybės, konvertabilumas*

a) visos narės perka savo valiutos likučius, kuriuos turi kitos narės, jeigu šios, prašydamos valiutą nupirkti, pareiškia, kad:

i) likučiai, kuriuos prašoma nupirkti, susidarė neseniai, po to, kai buvo atlikti einamieji sandoriai; arba

ii) kad juos reikia konvertuoti tam, kad būtų galima apmokėti einamuosius sandorius.

Perkančioji narė gali pasirinkti, ar mokėti specialiosiomis skolinimosi teisėmis, kaip numatyta XIX straipsnio 4 dalyje, ar narės, prašančios nupirkti valiutą, valiuta;

b) įpareigojimas, numatytas a punkte, netaikomas, jeigu:

i) likučių keitimas ribojamas remiantis šio straipsnio 2 dalimi arba VI straipsnio 3 dalimi;

ii) likučiai susikaupę dėl sandorių, įvykdytų prieš tai, kai narė panaikino apribojimus, galiojusius anksčiau ar įvestus vadovaujantis XIV straipsnio 2 dalimi;

iii) likučiai įsigyti nesilaikant narės, kurios prašoma valiutą nupirkti, nuostatų dėl valiutos keitimo;

iv) narės, prašančios valiutą nupirkti, valiuta pagal VII straipsnio 3 dalies a punktą paskelbta valiuta, kurios stinga; arba

v) narė, kurios prašoma nupirkti valiutą, dėl kurios nors priežasties neturi teisės pirkti iš Fondo kitų narių valiutų už savo valiutą.

5 dalis. Informacijos teikimas

a) Fondas gali reikalauti, kad narės jam teiktų informaciją, kuri, Fondo nuomone, reikalinga jo veiklai, įskaitant minimalią informaciją, kurią sudaro nacionaliniai duomenys ir kuri būtina tam, kad Fondas galėtų veiksmingai atlikti savo pareigas:

i) oficialiosios šalyje ir užsienyje laikomos (1) aukso ir (2) užsienio valiutos atsargos;

ii) bankų ir finansų įstaigų, kurios nėra valstybės įstaigos, (1) aukso ir (2) užsienio valiutos atsargos, laikomos šalyje ir užsienyje;

iii) aukso apdirbimas;

iv) aukso eksportas ir importas pagal šalis bei kilmės šalis;

v) visas prekių eksportas ir importas, kurių vertė išreiškiama vietos valiuta pagal eksporto ir importo šalis bei kilmės šalis;

vi) tarptautinis mokėjimų balansas, įskaitant (1) prekybą prekėmis ir paslaugomis, (2) aukso sandorius, (3) žinomus kapitalo sandorius ir (4) kita;

vii) tarptautinių investicijų pozicija, t. y. užsieniečių investicijos narės teritorijose, ir investicijos užsienyje, priklausančios narės teritorijose esantiems (gyvenantiems) asmenims, tokiu tikslumu, koku įmanoma šiuos duomenis pateikti;

viii) nacionalinės pajamos;

ix) kainų indeksai, t. y. didmeninės ir mažmeninės rinkos plataus vartojimo prekių indeksai bei eksporto ir importo kainos;

x) užsienio valiutų pirkimo ir pardavimo kursai;

xi) valiutos kurso kontrolė, t. y. išsami ataskaita apie valiutos kurso kontrolės priemones, taikomas tuo metu, kai tampama Fondo nare, taip pat apie vėlesnių pokyčių detales po to, kai jie įvedami;

xii) tais atvejais, kai taikomos oficialios priemonės kliringui, detalės apie sumas, susijusias su komerciniais ir finansiniais sandoriais, kurioms dar turi būti taikoma kliringo procedūra, nurodant, kiek laiko šie įsiskolinimai neapmokėti;

b) prašydamas pateikti informaciją, Fondas atsižvelgia į skirtingas narių galimybes pateikti prašomus duomenis. Narės jokių būdu neįpareigojamos teikti labai išsamią informaciją, kuri atskleistų atskirų asmenų ar įmonių reikalus. Tačiau narės įsipareigoja teikti informaciją, kurios iš jų prašoma, kaip galima išsamiau ir tiksliau ir stengtis išvengti išankstinių paskaičiavimų;

c) Fondas gali numatyti, kad susitaręs su narėmis, gaus papildomos informacijos. Fondas veikia kaip informacijos apie pinigų ir finansines problemas rinkimo ir keitimosi ja centras ir tokiu būdu palengvina studijų, skirtų padėti narėms plėtoti politiką, padedančią įgyvendinti Fondo tikslus, rengimą.

6 dalis. *Narių tarpusavio konsultacijos dėl galiojančių tarptautinių sutarčių*

Jeigu pagal šią Sutartį narė turi teisę išlaikyti galiojančius ar įvesti naujus apribojimus valiutos keitimo sandoriams, kai susidaro tam tikros šioje Sutartyje numatytos ypatingos ar laikinos aplinkybės, ir jeigu egzistuoja kokie nors kiti narių tarpusavio susitarimai, priimti iki šios Sutarties pasirašymo, prieštaraujantys joje numatytų apribojimų taikymui, šalys, sudariusios šiuos susitarimus, konsultuojasi tarpusavyje, kad prireikus įvestų tarpusavyje priimtinas korekcijas. Šio straipsnio nuostatos neriboja VII straipsnio 5 dalies nuostatų taikymo.

7 dalis. *Įsipareigojimas bendradarbiauti vykdant rezervinio turto politiką*

Kiekviena narė įsipareigoja bendradarbiauti su Fondu ir kitomis narėmis, jog užtikrintų, kad jos politika, vykdoma rezervinio turto srityje, atitinka tikslą skatinti geresnę tarptautinę likvidumo priežiūrą ir specialiąją skolinimosi teisę padaryti svarbiausiu tarptautinės pinigų sistemos rezerviniu turtu.

IX straipsnis

STATUSAS, NELIEČIAMUMAS IR LENGVATOS

1 dalis. *Straipsnio paskirtis*

Kad Fondas galėtų atlikti jam patikėtas funkcijas, kiekvienos narės teritorijoje jam suteikiamas šioje Sutartyje numatytas statusas, neliečiamumas ir lengvatos.

2 dalis. *Fondo statusas*

Fondas yra visateisis juridinis asmuo, kurio teisės pirmiausia pasireiškia galimybe:

- i) sudaryti sutartis;
- ii) įsigyti nekilnojamąjį ir kilnojamąjį turtą ir juo disponuoti;
- iii) kelti bylas.

3 dalis. *Neliečiamumas ir teismo procesai*

Fondui, jo nuosavybei ir turtui, nepaisant to, kur jie išdėstyti ir laikomi, taikomas neliečiamumas nuo bet kokios formos teismo proceso, išskyrus atvejus, kai Fondas neliečiamumo aiškiai atsisako dėl kurio nors teismo proceso arba kai šis atsisakymas numatytas kurios nors sutarties sąlygose.

4 dalis. *Neliečiamumas dėl kitų veiksmų*

Fondo nuosavybė ir turtas, nepaisant to, kur jie išdėstyti ir laikomi, neliečiami dėl kratos, rekvizicijos, konfiskavimo, ekspropriavimo ar bet kurios kitos formos turto poėmio, kuris gali būti įvykdytas vykdomaisiais ar įstatymų leidybos veiksmais.

5 dalis. *Archyvų neliečiamumas*

Fondo archyvai neliečiami.

6 dalis. *Apribojimų netaikymas turtui*

Fondui vykdanč šioje Sutartyje numatytą veiklą, visai jo nuosavybei ir turtui netaikomi apribojimai, reglamentavimas, kontrolė ar moratoriumai, neatsižvelgiant į šių priemonių pobūdį.

7 dalis. *Pranešimams taikomos lengvatos*

Narės oficialius Fondo pranešimus traktuoja taip pat, kaip ir oficialius kitų narių pranešimus.

8 dalis. *Pareigūnų ir darbuotojų neliečiamumas ir lengvatos*

Visi Fondo valdytojai, vykdomieji direktoriai, pakaitiniai valdytojai, pakaitiniai vykdomieji direktoriai, komitetų nariai, atstovai, paskirti pagal XII straipsnio 3 dalies j punktą, bet kurio iš anksčiau paminėtų asmenų patarėjai, pareigūnai ir darbuotojai:

i) turi neliečiamybę teisminės atsakomybės atžvilgiu dėl veiksmų, kuriuos jie atlieka eidami savo pareigas, išskyrus atvejus, kai Fondas neliečiamybę panaikina;

ii) jeigu jie nėra tam tikros šalies piliečiai, jiems suteikiamas toks pat neliečiamumo statusas dėl imigracinių apribojimų, užsienio valstybių piliečių registravimo ir nacionalinės tarnybos prievolių, kaip ir statusas, kurį narės suteikia kitų narių panašaus rango atstovams, pareigūnams ir darbuotojams, taip pat – suteikiamos vienodos sąlygos dėl valiutos keitimo apribojimų;

iii) turi tokias pat kelionės sąlygas, kokias narės suteikia kitų narių panašaus rango atstovams, pareigūnams ir darbuotojams.

9 dalis. *Atleidimas nuo mokesčių*

a) Fondui, jo nuosavybei ir turtui, operacijoms ir sandoriams, numatytiems šioje Sutartyje, netaikomi jokie mokesčiai, įskaitant maito mokesčius. Fondas taip pat atleidžiamas nuo prievolės rinkti ar mokėti bet kuriuos mokesčius;

b) algos ir priedai, kuriuos Fondas moka vykdomiesiems direktoriams, pakaitiniams vykdomiesiems direktoriams, pareigūnams ir darbuotojams, kurie nėra piliečiai šalies, kurioje dirba, neapmokestinami;

c) Fondo išleistiems skolos vertybiniais popieriams ar kitokiems vertybiniais popieriams, įskaitant bet kokius už juos gaunamus dividendus ar palūkanas, neatsižvelgiant į turėtoją, netaikomi jokie mokesčiai, jeigu:

i) jie būtų taikomi šiems skolos vertybiniais popieriams ar garantijoms vien dėl jų kilmės (išleidėjo);

ii) vienintelis pagrindas taikyti mokestį yra jų išleidimo vieta ar valiuta, kuria jie išleisti, apmokami arba apmokėti, arba kurio nors Fondo padalinio ar verslo buveinės vieta.

10 dalis. *Straipsnio taikymas*

Kiekviena narė savo teritorijose imasi būtinų veiksmų, kad, vadovaudamasi savo teise, įgyvendintų šiame straipsnyje išvardytus principus, ir išsamiai informuoja Fondą apie įgyvendintus veiksmus.

X straipsnis

RYŠIAI SU KITOMIS TARPTAUTINĖMIS ORGANIZACIJOMIS

Fondas, vadovaudamasis šios Sutarties sąlygomis, bendradarbiauja su bet kuria nespecializuota tarptautine organizacija arba viešąja tarptautine organizacija, dirbančia kurioje nors konkrečioje srityje. Visos tokio bendradarbiavimo priemonės, dėl kurių reikėtų keisti kurią nors šios Sutarties sąlygą, gali būti įgyvendintos tik pakeitus šią Sutartį pagal XXVIII straipsnį.

XI straipsnis

RYŠIAI SU VALSTYBĖMIS NE FONDO NARĖMIS

1 dalis. *Įsipareigojimai dėl ryšių su valstybėmis ne Fondo narėmis*

Kiekviena narė įsipareigoja:

i) nesudaryti ir neleisti nė vienai iš savo fiskalinių agentūrų, nurodytų V straipsnio 1 dalyje, sudaryti kokių nors sandorių su valstybe ne Fondo nare ar kuriuo nors asmeniu tokios valstybės teritorijose, jeigu tokie sandoriai prieštarauja šios Sutarties nuostatoms ar Fondo tikslams;

ii) nebendradarbiauti su valstybe ne Fondo nare ar kuriuo nors asmeniu tokios valstybės teritorijose imantis veiksmų, kurie prieštarauja šios Sutarties nuostatoms ar Fondo tikslams;

iii) bendradarbiauti su Fondu, kad jų teritorijose būtų imtasi tinkamų priemonių užkirsti kelią sandoriams su valstybėmis ne Fondo narėmis ar kuriuo nors asmeniu tokių valstybių teritorijose, jeigu šie veiksmai prieštarauja šios Sutarties nuostatoms ar Fondo tikslams.

2 dalis. *Sandorių su valstybėmis ne Fondo narėmis ribojimai*

Jokia šios Sutarties nuostata neriboja kurios nors narės teisės įvesti ribojimus valiutos keitimo sandoriams su valstybėmis ne Fondo narėmis ar kuriuo nors asmeniu tokios valstybės teritorijose, išskyrus atvejus, kai Fondas nustato, kad tokie apribojimai prieštarauja narių interesams ir Fondo tikslams.

XII straipsnis

ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS

1 dalis. *Fondo sandara*

Fondą sudaro Valdytojų valdyba, Vykdomoji valdyba, valdantysis direktorius ir darbuotojai, taip pat Taryba, jeigu Valdytojų valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma nusprendžia taikyti D priedo nuostatas.

2 dalis. *Valdytojų valdyba*

a) visus šioje Sutartyje numatytus įgaliojimus, kurie tiesiogiai nesuteikti Valdytojų valdybai, Vykdomajai valdybai ar valdančiajam direktoriui, turi Valdytojų valdyba. Valdytojų valdybą sudaro po vieną valdytoją ir pakaitinį valdytoją, kuriuos skiria kiekviena narė jų nustatyta tvarka. Kiekvienas valdytojas ir pakaitinis valdytojas šias pareigas eina iki naujo valdytojo ir pakaitinio valdytojo paskyrimo. Pakaitiniai valdytojai negali balsuoti, išskyrus atvejus, kai valdytojais nedalyvauja. Valdytojų valdyba vieną valdytoją išrenka pirmininku;

b) Valdytojų valdyba gali perduoti Vykdomajai valdybai įgaliojimus naudotis visais Valdytojų valdybos įgaliojimais, išskyrus tuos, kurie Valdytojų valdybai tiesiogiai suteikiami šioje Sutartyje;

c) Valdytojų valdyba rengia posėdžius, kuriuos šaukia arba pati Valdytojų valdyba, arba Vykdomoji valdyba. Valdytojų valdybos posėdžiai šaukiami, kai to reikalauja penkiolika narių arba narės, turinčios ketvirtį balsavimo teisių;

d) Valdytojų valdybos posėdžio kворumą sudaro valdytojai, turintys ne mažiau kaip du trečdalius visų balsų;

e) kiekvienas valdytojas turi teisę balsuoti tokiu skaičiumi balsų, kiek pagal šio straipsnio 5 dalį suteikta jį skiriančiai narei;

f) Valdytojų valdyba nuostatais gali nustatyti procedūrą, pagal kurią už tam tikrą Vykdomosios valdybos pateiktą klausimą valdytojai gali balsuoti nešaukdami Valdytojų valdybos posėdžio, jeigu Vykdomoji valdyba mano, kad ši procedūra geriausiai atitiks Fondo interesus;

g) Valdytojų valdyba ir Vykdomoji valdyba remdamosi savo įgaliojimais gali priimti taisykles ir nuostatus, būtinus ar tinkamus Fondo veiklai;

h) valdytojai ir pakaitiniai valdytojai eina šias pareigas negaudami iš Fondo atlyginimo, tačiau Fondas gali apmokėti pagrįstas jų išlaidas dėl dalyvavimo posėdžiuose;

i) Valdytojų valdyba nustato vykdomųjų direktorių ir pakaitinių vykdomųjų direktorių atlyginimų dydį, taip pat valdančiojo direktoriaus atlyginimą ir darbo sutarties sąlygas;

j) Valdytojų valdyba ir Vykdomoji valdyba gali sudaryti komitetus, jeigu, jų nuomone, tai tikslinga. Komitetų nariais skiriami ne tik valdytojai ar vykdomieji direktoriai ir pakaitiniai valdytojai ar pakaitiniai vykdomieji direktoriai.

3 dalis. Vykdomoji valdyba

a) Vykdomoji valdyba atsakinga už Fondo veiklos tvarkymą ir šiuo tikslu ji naudoja visais jai Valdytojų valdybos perduotais įgaliojimais;

b) Vykdomąją valdybą sudaro vykdomieji direktoriai, o jai pirmininkauja valdantysis direktorius. Į vykdomuosius direktorius:

i) penkis skiria penkios turinčios didžiausias kvotas narės;

ii) penkiolika renka kitos narės.

Prieš kiekvienus eilinius vykdomųjų direktorių rinkimus Valdytojų valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma gali padidinti arba sumažinti vykdomųjų direktorių skaičių, nurodytą ii papunktyje. Atsižvelgiant į situaciją, vykdomųjų direktorių skaičius, nurodytas ii papunktyje, sumažinamas vienu ar dviem, jeigu vykdomieji direktoriai skiriami pagal c punkto sąlygas, išskyrus atvejus, kai aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Valdytojų valdyba nusprendžia, kad šis sumažinimas neleis Vykdomajai valdybai arba vykdomiesiems direktoriams veiksmingai atlikti savo funkcijų arba kad kils grėsmė siekiamai Vykdomosios valdybos pusiausvyrai;

c) jeigu antrųjų eilinių vykdomųjų direktorių rinkimų metu ir vėliau prie narių, kurios turi teisę skirti vykdomuosius direktorius pagal šios dalies b punkto i papunktį, nepriskiriamos dvi narės, kurių valiutų atsargas Fondas laiko bendrųjų išteklių sąskaitoje, vidutiniškai per pastaruosius

dvejus metus buvo sumažintos iki ribos, žemesnės už jų kvotas didžiausiomis absoliučiomis sumomis, išreikštomis specialiąja skolinimosi teise, atsižvelgiant į situaciją, viena iš jų ar abi gali skirti vykdomąjį direktorių;

d) renkamų vykdomųjų direktorių rinkimai rengiami kas antri metai pagal E priedo sąlygas ir papildomus, Fondo nuomone, tinkamus nuostatus. Prieš kiekvienus eilinius vykdomųjų direktorių rinkimus Valdytojų valdyba gali patvirtinti nuostatus, kuriuose būtų išdėstyti balsų, kurių reikia vykdomiesiems direktoriams išrinkti pagal E priedą, proporcijų pakeitimai;

e) kiekvienas vykdomasis direktorius paskiria pakaitinį vykdomąjį direktorių, turintį visus įgaliojimus veikti, jeigu direktoriaus nėra. Jeigu pakaitinį vykdomąjį direktorių paskyręs direktorius posėdyje dalyvauja, pakaitinis vykdomasis direktorius taip pat gali dalyvauti, tačiau negali balsuoti;

f) vykdomieji direktoriai eina pareigas tol, kol išrenkami ar paskiriami juos pakeičiantys vykdomieji direktoriai. Jeigu, likus daugiau kaip devyniasdešimčiai dienų iki naujų vykdomojo direktoriaus rinkimų, išrinkto vykdomojo direktoriaus pareigybė lieka laisva, jį išrinkusios narės renka kitą vykdomąjį direktorių. Šiuose rinkimuose vykdomasis direktorius išrenkamas balsavusiųjų balsų dauguma. Kol pareigybė laisva, pareigas eina ankstesnio vykdomojo direktoriaus paskirtas pakaitinis vykdomasis direktorius, tačiau jis negali skirti savo pakaitinio vykdomojo direktoriaus;

g) Vykdomoji valdyba dirba nuolat rengdama posėdžius pagrindinėje Fondo buveinėje ir susirenka taip dažnai, kaip reikia vykdamas Fondo veiklą;

h) visų Vykdomosios valdybos posėdžių kворumą sudaro vykdomųjų direktorių, turinčių ne mažiau kaip pusę visų balsų, dauguma;

i)

i) kiekvienas paskirtasis vykdomasis direktorius turi teisę balsuoti tokiu skaičiumi balsų, kiek yra skirta jį paskyrusiai narei pagal šio straipsnio 5 dalį;

ii) jeigu narės, kuri skiria vykdomąjį direktorių pagal c punktą, balsais kartu su balsais, skirtais kitoms narėms po paskutinių eilinių vykdomųjų direktorių rinkimų, balsavo vykdomasis direktorius, ši narė gali susitarti su kiekviena iš kitų narių, kad jai tenkančiais balsais balsuos paskirtasis vykdomasis direktorius. Narė, kuri susitaria dėl šios procedūros, nedalyvauja renkant vykdomuosius direktorius;

iii) kiekvienas išrinktas vykdomasis direktorius turi teisę balsuoti tokiu skaičiumi balsų, kiek buvo atiduota už jį, kai jis buvo renkamas;

iv) taikant šio straipsnio 5 dalies b punktą, skaičius balsų, kuriuo vykdomasis direktorius turėtų teisę balsuoti kitais atvejais, atitinkamai padidinamas arba sumažinamas. Visi balsai, kuriais vykdomasis direktorius turi teisę balsuoti, atiduodami vienu metu;

v) kai, vadovaujantis XXVI straipsnio 2 dalies b punktu, atšaukiamas narės balsavimo teisių sustabdymas, o narei nenumatyta teisė skirti vykdomąjį direktorių, ši narė gali susitarti su visomis vykdomąjį direktorių išrinkusiomis narėmis, kad jai skirtų balsų skaičiumi balsuos šių narių išrinktas vykdomasis direktorius numatant, kad tuo atveju, jeigu laikotarpiu, kurį narės balsavimo teisės buvo sustabdytos, nevyko vykdomojo direktoriaus rinkimai, balsuoti skaičiumi balsų, skirtų tai narei, turi teisę vykdomasis direktorius, kurį renkant ši narė dalyvavo prieš balsavimo teisių sustabdymą, arba jį pakeitęs vykdomasis direktorius, jeigu ši narė prieš balsavimo teisių sustabdymą dalyvavo jį renkant pagal L priedo 3 dalies c punkto i papunktį arba šios dalies

f punktą. Laikoma, kad narė dalyvavo renkant vykdomąjį direktorių, turintį teisę balsuoti tai narei skirtų balsų skaičiumi;

j) Valdytojų valdyba priima nuostatus, kuriuose būtų numatyta, kad narė, neturinti teisės skirti vykdomojo direktoriaus pagal b punktą, gali atsiųsti savo atstovą dalyvauti bet kuriame Vykdomosios valdybos posėdyje, kai svarstomas jos pateiktas prašymas arba klausimas, jai turintis ypatingą poveikį.

4 dalis. Valdantysis direktorius ir darbuotojai

a) Vykdomoji valdyba išrenka valdantįjį direktorių, kuris nėra nei valdytojas, nei vykdomasis direktorius. Valdantysis direktorius vadovauja Vykdomajai valdybai, tačiau neturi balso, išskyrus lemiamą, kai kiti balsai pasiskirsto po lygiai. Jis gali dalyvauti Valdytojų valdybos posėdžiuose, tačiau juose nebalsuoja. Valdantysis direktorius nustoja eiti pareigas, kai taip nusprendžia Vykdomoji valdyba;

b) valdantysis direktorius vadovauja Fondo specialistams ir, remdamasis Vykdomosios valdybos nurodymais, vadovauja kasdienei Fondo veiklai. Valdantysis direktorius atsako už Fondo personalo darbo organizavimą, darbuotojų paskyrimą ir atleidimą; šios veiklos bendrąją kontrolę atlieka Vykdomoji valdyba;

c) valdantysis direktorius ir Fondo darbuotojai, vykdydami savo funkcijas, yra pavaldūs tik Fondui, o ne kuriai nors kitai institucijai. Kiekviena Fondo narė pripažįsta tarptautinį šio darbo pobūdį ir susilaiko nuo bet kokių siekių paveikti kurį nors Fondo darbuotoją, atliekantį savo pareigas;

d) skirdamas darbuotojus, valdantysis direktorius, atsižvelgdamas į ypač svarbų uždavinį – užtikrinti aukščiausius efektyvumo ir techninės kompetencijos standartus – skiria pakankamai dėmesio renkant personalą iš kuo platesnės geografiniu požiūriu teritorijos.

5 dalis. Balsavimas

a) kiekviena narė turi po du šimtus penkiasdešimt balsų ir vieną papildomą balsą už kiekvieną jos kvotos dalį, atitinkančią šimtą tūkstančių specialiųjų skolinimosi teisių;

b) visais atvejais, kai pagal V straipsnio 4 ir 5 dalis reikia balsuoti, kiekvienai narei tenka balsų, kurie jai skiriami pagal a punktą, skaičius, pakoreguotas pagal šią tvarką:

i) pridedant po vieną balsą už kiekvieną keturių šimtų tūkstančių specialiųjų skolinimosi teisių, gautų nuo grynosios jos valiutos pardavimo iš Fondo bendrųjų išteklių, sumos atitikmenį iki datos, kai balsuojama; arba

ii) atimant po vieną balsą už kiekvieną keturių šimtų tūkstančių specialiųjų skolinimosi teisių, sumokėtų atliekant grynusius pirkimus pagal V straipsnio 3 dalies b ir f punktus, atitikmenį iki datos, kai balsuojama, numatant, kad niekada nebus laikoma, jog grynasis pirkimas arba pardavimas viršija atitinkamos narės kvotos sumą;

c) išskyrus konkrečiai numatytus atvejus, visi Fondo sprendimai priimami visų balsuojančiųjų balsų dauguma.

6 dalis. Atsargos, pajamų paskirstymas ir investicijos

a) kiekvienais metais Fondas nusprendžia, kuri jo grynųjų pajamų dalis pervedama į bendrąsias ar specialiąsias atsargas ir kuri dalis paskirstoma, jeigu apskritai nusprendžiama tokį paskirstymą atlikti;

b) Fondas gali naudoti specialiąsias atsargas bet kuriuo tikslu, kuriuo gali naudoti bendrąsias atsargas, išskyrus jų paskirstymą;

c) jeigu kuriais nors metais skirstomos grynosios pajamos, jos paskirstomos visoms narėms proporcingai jų turimoms kvotoms;

d) septyniasdešimties procentų balsų dauguma Fondas bet kuriuo metu gali nuspręsti paskirstyti bet kurią bendrųjų atsargų dalį. Bet kuriuo atveju atsargos skirstomos visoms narėms proporcingai jų turimoms kvotoms;

e) mokėjimai pagal c ir d punktus atliekami specialiosiomis skolinimosi teisėmis, numatant, kad Fondas arba konkreči narė gali nuspręsti, kad mokama narės valiuta;

f)

i) įgyvendindamas šį f punktą, Fondas gali atidaryti Investicijų sąskaitą. Į Investicijų sąskaitą įrašytas turtas neįtraukiamas į Bendrojo departamento sąskaitas;

ii) Fondas gali nuspręsti į Investicijų sąskaitą pervesti dalį pajamų, gautų pardavus auksą pagal V straipsnio 12 dalies g punktą, o septyniasdešimties procentų balsų dauguma jis gali priimti sprendimą į Investicijų sąskaitą pervesti valiutas, laikomas Bendrųjų išteklių sąskaitoje, kad jos būtų nedelsiant panaudotos investicijoms. Pervedama suma neviršija visos bendrųjų atsargų ir specialiųjų atsargų sumos, esančios tuo metu, kai priimamas sprendimas;

iii) Fondas gali investuoti narės valiutą, laikomą Investicijų sąskaitoje į tos narės parduodamuosius skolos vertybinius popierius arba į tarptautinių finansinių organizacijų parduodamuosius skolos vertybinius popierius. Neinvestuojama, jei nėra gautas narės, kurios valiuta naudojama investuojant, sutikimas. Fondas investuoja tik į skolos vertybinius popierius, išreikštus specialiosiomis skolinimosi teisėmis arba investicijoms naudojama valiuta;

iv) pajamos, gautos iš investicijų, gali būti investuojamos pagal šios f dalies nuostatas. Neinvestuotos pajamos laikomos Investicijų sąskaitoje arba gali būti naudojamos Fondo veiklos išlaidoms apmokėti;

v) Fondas gali naudoti Investicijų sąskaitoje laikomą narės valiutą įsigyti valiutas, reikalingas Fondo veiklos išlaidoms apmokėti;

vi) Investicijų sąskaita uždaroma likvidavus Fondą, o septyniasdešimties procentų balsų dauguma ji gali būti uždaryta arba gali būti sumažinta investicijų suma prieš likviduojant Fondą. Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma patvirtina taisyklės ir nuostatus dėl Investicijų sąskaitos tvarkymo, atitinkančius vii, viii ir ix papunkčius;

vii) uždarius Investicijų sąskaitą likvidavus Fondą, visas šioje sąskaitoje esantis turtas paskirstomas pagal K priedą tuo atveju, jei turto dalis, atitinkanti turto, pervesto į šią sąskaitą pagal V straipsnio 12 dalies g punktą ir viso į ją pervesto turto santykį, laikoma turtu, esančiu Specialiųjų išmokų sąskaitoje, kuris paskirstomas pagal K priedo 2 dalies a punkto ii papunktį;

viii) uždarius Investicijų sąskaitą prieš Fondo likvidavimą, joje laikomo turto dalis, atitinkanti turto, pervesto į šią sąskaitą pagal V straipsnio 12 dalies g punktą, ir viso į ją pervesto turto santykį, pervedama į Specialiųjų išmokų sąskaitą, jeigu ši neuždaryta, o Investicijų sąskaitoje laikomo turto likutis pervedamas į Bendrųjų išteklių sąskaitą, kad iš karto būtų panaudotas atliekant operacijas ir sandorius;

ix) kai Fondas sumažina investicijų sumas, sumažinimo dalis, atitinkanti turto, pervesto į šią sąskaitą pagal V straipsnio 12 dalies g punktą, ir viso į šią sąskaitą pervesto turto santykį, pervedama į specialiųjų išmokų sąskaitą, jeigu ji neuždaryta, o likusioji sumažinimo suma pervedama į Bendrųjų išteklių sąskaitą, kad būtų iš karto panaudota atliekant operacijas ir sandorius.

7 dalis. Ataskaitų skelbimas

a) Fondas skelbia metų ataskaitą, į kurią įeina auditorių patikrinta sąskaitų būklės ataskaita, o kas tris mėnesius ar dažniau – skelbia savo operacijų ir sandorių bei turimų specialiųjų skolinimosi teisių, aukso ir narių valiutų atsargų sutrumpintą ataskaitą;

b) Fondas gali skelbti ir kitas ataskaitas, kurios, jo nuomone, padeda įgyvendinti Fondo tikslus.

8 dalis. Nuomonės perdavimas narėms

Fondas turi teisę bet kada neoficialiai pateikti savo nuomonę narėms bet kuriuo su šia Sutartimi susijusiu klausimu. Septyniasdešimtys procentų balsų dauguma Fondas gali nuspręsti paskelbti narei parengtą jos monetarinių ir ekonominių sąlygų, taip pat įvykių, kurie gali tiesiogiai ir rimtai pakenkti narių tarptautinio mokėjimų balanso pusiausvyrai, ataskaitą. Jeigu tokia narė neturi teisės skirti vykdomąjį direktorių, ji turi teisę būti atstovaujama pagal šio straipsnio 3 dalies j punktą. Fondas neskelbia narių ekonominės sandaros pagrindų pokyčių ataskaitų.

XIII straipsnis

BUVEINĖS IR DEPOZITORIUMAI

1 dalis. Buveinių išdėstymas

Fondo pagrindinė buveinė yra narės, turinčios didžiausią kvotą, teritorijoje, o atstovybės ir skyriai gali būti steigiami kitų narių teritorijose.

2 dalis. Depozitoriumai

a) kiekviena narė skiria savo centrinį banką visų Fondo turimų jos valiutos atsargų depozitoriumu; jeigu narėje nėra centrinio banko, depozitoriumu ji paskiria kitą Fondui priimtą instituciją;

b) depozitoriumuose, kuriuos paskiria penkios didžiausias kvotas turinčios narės, taip pat kituose Fondo pasirinktuose depozitoriumuose Fondas gali laikyti kitą turtą, įskaitant auksą. Pradžioje mažiausiai pusė Fondo atsargų laikoma depozitoriume, paskirtame narės, kurios teritorijoje yra pagrindinė Fondo buveinė, o mažiausiai keturiasdešimt procentų atsargų laikoma depozitoriumuose, kuriuos paskiria likusios keturios narės. Tačiau bet kokius aukso pervedimus Fondas atlieka deramai atsižvelgdamas į gabenimo išlaidas ir numatomus savo paties reikalavimus. Kai susidaro ypatingos aplinkybės, Vykdomoji valdyba gali pervesti visas ar dalį Fondo aukso atsargų į bet kurią vietą, kurioje jos bus pakankamai gerai apsaugotos.

3 dalis. Fondo turto saugumo garantavimas

Kiekviena narė garantuoja viso Fondo turto saugumą dėl praradimo, kuris gali kilti dėl jos paskirto depozitoriumo nemokumo ar įsipareigojimų nevykdymo.

XIV straipsnis

LAIKINOSIOS PRIEMONĖS

1 dalis. Fondo informavimas

Kiekviena narė informuoja Fondą apie tai, ar ketina pasinaudoti laikinosiomis priemonėmis, kurios išdėstytos šio straipsnio 2 dalyje, arba ar yra pasirengusi prisiimti VIII straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus įsipareigojimus. Narė, kuri naudoja laikinosiomis priemonėmis, informuoja Fondą iš karto, kai pasirengia prisiimti šiuos įsipareigojimus.

2 dalis. Valiutos keitimo apribojimai

Narė, informavusi Fondą, kad ketina pasinaudoti laikinosiomis priemonėmis pagal šias nuostatas, nežiūrint kitų šios Sutarties straipsnių nuostatų, gali toliau taikyti ar pritaikyti prie besikeičiančių aplinkybių mokėjimų ir einamųjų tarptautinių sandorių apribojimus, buvusius tuo metu, kai ji tapo Fondo nare. Tačiau vykdydamos užsienio valiutos politiką, narės visą laiką atsižvelgia į Fondo tikslus, ir iš karto aplinkybėms leidus, imasi visų galimų būdų, kad su kitomis narėmis parengtų tokias komercines ir finansines priemones, kurios pagerintų tarptautinius mokėjimus ir skatintų valiutos kursų stabilumą. Pirmiausiai, kai tik įsitikina, kad netaikydamos apribojimų sugebės išlaikyti tokią mokėjimų balanso būklę, kuri joms nesutrukdytų naudotis Fondo bendraisiais ištekliais, narės pašalina apribojimus, taikytus pagal šią dalį.

3 dalis. Fondo veiksmai, susiję su apribojimais

Fondas rengia metų ataskaitas apie apribojimus, taikomus vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi. Narė, kuri ir toliau taiko apribojimus, neatitinkančius VIII straipsnio 2, 3 ar 4 dalių nuostatų, kasmet konsultuojasi su Fondu dėl jų tolesnio taikymo. Fondas gali bet kuriai narei pareikšti, kad susidarė palankios sąlygos kuriam nors konkrečiam ar visiems apribojimams, neatitinkantiems bet kurio kito šios Sutarties straipsnio nuostatų, panaikinti, jeigu laikosi nuomonės, kad esant ypatingų aplinkybių, šio veiksmo imtis būtina. Narėms suteikiama pakankamai laiko imtis veiksmų reaguoti į tokį pareiškimą. Jeigu Fondas nustato, kad narė ir toliau taiko apribojimus, kurie neatitinka Fondo tikslų, jai taikomos XXVI straipsnio 2 dalies a punkto nuostatos.

XV straipsnis

SPECIALIOSIOS SKOLINIMOSI TEISĖS

1 dalis. Įgaliojimai skirstyti specialiąsias skolinimosi teises

Kad patenkintų atsiradusį poreikį pildyti turimas turto atsargas, Fondas turi įgaliojimų skirstyti specialiąsias skolinimosi teises narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui.

2 dalis. Specialiosios skolinimosi teisės vertės nustatymas

Specialiosios skolinimosi teisės vertės nustatymo būdą apibrėžia Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma, tačiau tik kai keičiant vertės nustatymo principą ar jį taisant iš esmės, už tai balsuoja aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma.

XVI straipsnis

BENDRASIS DEPARTAMENTAS IR SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTAS

1 dalis. Operacijų ir sandorių atskyrimas

Visos operacijos ir sandoriai, kuriuose naudojamos specialiosios skolinimosi teisės, vykdomi per Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą. Visos kitos operacijos ir sandoriai, atliekami Fondo iniciatyva arba pagal šią Sutartį, vykdomi per Bendrąjį departamentą. Operacijos ir sandoriai, vykdomi remiantis XVII straipsnio 2 dalimi, atliekami ir per Bendrąjį, ir per Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą.

2 dalis. Turto ir nuosavybės atskyrimas

Visas Fondo turtas ir nuosavybė, išskyrus išteklius, tvarkomus pagal V straipsnio 2 dalies b punktą, laikomi Bendrajame departamente tuo atveju, kai turtas ir nuosavybė, įsigyti pagal XX straipsnio 2 dalį, XXIV ir XXV straipsnius ir H ir I priedus, laikomi Specialiųjų skolinimosi teisių departamente. Turtas ar nuosavybė, laikomi viename departamente, nenaudojami vykdyti ar tenkinti Fondo įsipareigojimų, prievolių ar dengti nuostolių, susidarančių vykdant kito departamento operacijas ar sandorius, išskyrus tai, kad Fondas apmoka išlaidas, susijusias su Specialiųjų skolinimosi teisių departamento veikla iš Bendrojo departamento išteklių, kurie tam tikru metu kompensuojami atitinkamo dydžio kompensavimo mokesčiu specialiosiomis skolinimosi teisėmis, kaip nurodyta XX straipsnio 4 dalyje, remiantis motyvuota tokių išlaidų sąmata.

3 dalis. Registravimas ir informavimas

Bet kurie specialiųjų skolinimosi teisių atsargų pokyčiai įsigalioja tik tada, kai jie užregistruojami Specialiųjų skolinimosi teisių departamente. Narės, priklausančios minėtam departamentui, informuoja Fondą apie šios Sutarties nuostatas, kuriomis vadovaujantis jos naudoja specialiąsias skolinimosi teises. Fondas gali reikalauti, kad šios narės teiktų bet kurią informaciją, kuri, Fondo nuomone, reikalinga jo funkcijoms vykdyti.

XVII straipsnis

NARĖS, PRIKLAUSANČIOS SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTUI, IR KITI SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ TURĖTOJAI

1 dalis. Narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui

Kiekviena Fondo narė, kuri Fonde deponuoja dokumentą, nurodantį, kad ji įsipareigoja vykdyti visas narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, prievoles pagal nacionalinę teisę ir kad yra ėmusi visų priemonių, kurios leistų šias prievoles jai vykdyti, priklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui nuo šio dokumento deponavimo dienos. Tačiau nė viena narė netampa Specialiųjų skolinimosi teisių departamento nare prieš šios Sutarties nuostatų, susijusių tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, įsigaliojimą ir tol, kol narės, turinčios bent septyniasdešimt penkis procentus visų kvotų, nedeponuoja dokumentų, kaip šioje dalyje numatyta.

2 dalis. Fondas kaip specialiųjų skolinimosi teisių turėtojas

Fondas gali laikyti specialiąsias skolinimosi teises Bendrųjų išteklių sąskaitoje, taip pat jas priimti bei naudoti, vykdydamas operacijas ir sandorius per Bendrųjų išteklių sąskaitą ir atlikdamas sandorius ir operacijas su nustatytais specialiųjų skolinimosi teisių turėtojais, kaip numatyta 3 dalies nuostatose ir sąlygose.

3 dalis. Kiti specialiųjų skolinimosi teisių turėtojai

Fondas gali nustatyti:

i) kad specialiųjų skolinimosi teisių turėtojai yra ne Fondo narės, taip pat narės, kurios nepriklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, institucijos, atliekančios daugiau kaip vienos narės centrinio banko funkcijas ir kitos oficialios institucijos;

ii) nuostatus ir sąlygas, leidžiančius nustatytiems specialiųjų skolinimosi teisių turėtojams turėti specialiąsias skolinimosi teises, bei šias teises priimti ir naudoti atliekant operacijas bei sandorius ir su narėmis, priklausančiomis Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ir su nustatytais specialiųjų skolinimosi teisių turėtojais;

iii) nuostatus ir sąlygas, pagal kuriuos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, bei Fondas gali vykdyti operacijas ir sandorius su nustatytais specialiųjų skolinimosi teisių turėtojais per Bendrųjų išteklių departamentą.

Specialiųjų skolinimosi teisių turėtojai, apibūdinti i punkte, patvirtinami aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma. Nuostatos ir sąlygos, kurias numato Fondas, neprieštarauja šios Sutarties nuostatomis ir netrukdo veiksmingai dirbti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui.

XVIII straipsnis

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ PASKIRSTYMAS IR ATŠAUKIMAS

1 dalis. Principai ir motyvai, lemiantys specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymą ir atšaukimą

a) priimdamas visus sprendimus dėl specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo ir atšaukimo, Fondas siekia patenkinti ilgalaikį pasaulinio masto poreikį – papildyti turimas turto atsargas iš karto jam atsiradus tokiomis priemonėmis, kurios leistų kuo geriau įgyvendinti Fondo tikslus ir išvengti ekonomikos sąstingio bei defliacijos, taip pat pernelyg aukšto infliacijos lygio visame pasaulyje;

b) priimant pirmąjį sprendimą paskirstyti specialiąsias skolinimosi teises, kaip į ypatingus motyvus atsižvelgiama į kolektyvinį sprendimą dėl poreikio papildyti atsargas pasauliniu mastu ir į poreikį pasiekti didesnę mokėjimų balanso pusiausvyrą, taip pat į tikimybę, kad ateityje prisitaikymo procesas bus veiksmingesnis.

2 dalis. Specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymas ir atšaukimas

a) Fondas priima sprendimus dėl specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo ir atšaukimo baziniams laikotarpiams, kurie seka vienas po kito ir trunka penkerius metus. Pirmasis bazinis laikotarpis prasideda tą dieną, kai priimamas sprendimas paskirstyti specialiąsias skolinimosi teises, ar vėlesnę sprendime nustatytą datą. Specialiosios skolinimosi teisės skirstomos ir atšaukiamos metų laikotarpiu;

b) skiriamų teisių dydis išreiškiamas kaip kvotų, turimų tą dieną, kai priimamas sprendimas paskirstyti specialiąsias skolinimosi teises, procentas. Atšaukiamų teisių dydis išreiškiamas kaip grynosios bendros visų paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumos, buvusios tą dieną, kai priimamas sprendimas teises atšaukti, procentas. Visoms narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, taikomas toks pat procentas;

c) priimdamas sprendimą dėl bet kurio bazinio laikotarpio, nepaisydamas a ir b punktų, Fondas gali numatyti, kad:

i) bazinis laikotarpis trunka ne penkerius metus, o kitą laikotarpį;

ii) specialiosios skolinimosi teisės skiriamos ir atšaukiamos ne metų, o kitu laikotarpiu;

iii) specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo ir atšaukimo pagrindas yra kvotos ar grynoji bendra paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių suma, esanti kitą, o ne sprendimo dėl teisių paskirstymo ar atšaukimo dieną;

d) narei, kuri priklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui ne nuo bazinio laikotarpio pradžios, specialiosios skolinimosi teisės skiriamos nuo kito bazinio laikotarpio pradžios, kurio metu atliekamas paskirstymas, prasidedančio po to, kai ji tapo Specialiųjų skolinimosi teisių departamento nare, išskyrus atvejus, kai Fondas nusprendžia, kad narei, kuri priklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui ne nuo bazinio laikotarpio pradžios, specialiosios skolinimosi teisės skiriamos nuo kito specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymo. Jeigu Fondas nusprendžia, kad narei, kuri tampa Specialiųjų skolinimosi teisių departamento nare prasidėjus baziniam laikotarpiui turi būti paskirtos specialiosios skolinimosi teisės ir jeigu ši narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nebuvo Fondo narė datomis, kurios apibūdintos b ir c punktuose, Fondas nustato, koku pagrindu šiai narei skiriamos minėtos teisės;

e) narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, specialiosios skolinimosi teisės skiriamos pagal bet kurį sprendimą šias teises paskirti, išskyrus atvejus, kada:

i) narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, valdytojas nebalsavo už šį sprendimą;

ii) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, prieš pirmą kartą jai skiriant specialiąsias skolinimosi teises, raštu informavo Fondą apie tai, jog nenori, kad jai būtų skiriamos šios teisės pagal tokį sprendimą. Narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, prašymu Fondas gali nuspręsti nutraukti tokio pranešimo dėl specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo galiojimą dėl specialiųjų skolinimosi teisių, skiriamų po minėto galiojimo nutraukimo;

f) jeigu tą dieną, kai įsigalioja specialiųjų skolinimosi teisių atšaukimas, narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turima specialiųjų skolinimosi teisių suma mažesnė negu atšaukiamų teisių suma, ši narė pašalina neigiamą likutį, kai tik jos bendrųjų atsargų pozicija jai leidžia tai padaryti, o imdamasi šių veiksmų, ji konsultuojasi su Fondu. Specialiosios skolinimosi teisės, kurias ši narė įsigyja po to, kai įsigalioja sprendimas dėl jos turimų specialiųjų skolinimosi teisių atšaukimo, panaudojamos neigiamam likučiui padengti ir atšaukiamos.

3 dalis. *Netikėti svarbūs įvykiai*

Fondas gali pakeisti specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo ir atšaukimo sumas ir laikotarpius ar likusį bazinį laikotarpį, taip pat pradėti naują bazinį laikotarpį, jeigu bet kuriuo metu nusprendžia, kad taip pasielgti pageidautina dėl netikėtų svarbių įvykių.

4 dalis. *Sprendimai skirti arba atšaukti specialiąsias skolinimosi teises*

a) sprendimus pagal šio straipsnio 2 dalies a, b ir c punktus ir 3 dalį priima Valdytojų valdyba valdančiojo direktoriaus siūlymu, kai šiam pasiūlymui pritaria Vykdomoji valdyba;

b) prieš pateikdamas bet kokį pasiūlymą, valdantysis direktorius, įsitikinęs, kad pasiūlymas neprieštarauja šio straipsnio 1 dalies a punktui, rengia įvairias konsultacijas, kad įsitikintų, jog narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, plačiai remia šį pasiūlymą. Be to, prieš pateikdamas pasiūlymą dėl pirmojo specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymo, valdantysis direktorius įsitikina, kad šis pasiūlymas neprieštarauja šio straipsnio 1 dalies b punktui ir kad narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, plačiai pritaria paskirstymo pradžiai; jis teikia pasiūlymą dėl pirmojo specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymo iš karto po to, kai, įsteigus Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, mano tai esant tinkama;

c) Valdantysis direktorius teikia pasiūlymus:

i) ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki kiekvieno bazinio laikotarpio pabaigos;

ii) jeigu nėra priimto sprendimo dėl specialiųjų skolinimosi teisių skyrimo ar atšaukimo tam tikram baziniam laikotarpiui, bet kada, kai yra užtikrintas, kad laikomasi b punkto nuostatų;

iii) jeigu, vadovaudamasis šio straipsnio 3 dalimi, jis laikosi nuomonės, kad būtų pageidautina pakeisti skiriamų ar atšaukiamų specialiųjų skolinimosi teisių normas ir skyrimo arba atšaukimo intervalus arba bazinio laikotarpio trukmę ar pradėti naują bazinį laikotarpį;

iv) per šešis mėnesius po Valdytojų valdybos ar Vykdomosios valdybos prašymo tai padaryti;

tuo atveju, kai pagal i, iii ir iv papunkčius valdantysis direktorius įsitikina, kad tokio pasiūlymo, kurį jis laikytų atitinkančiu šio straipsnio 1 dalį ir turinčiu platų narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, pripažinimą pagal b punktą nėra, apie tai jis praneša Valdytojų valdybai ir Vykdomajai valdybai;

d) sprendimai pagal šio straipsnio 2 dalies a, b ir c punktus ir 3 dalį, išskyrus sprendimus dėl paskirstymo normų sumažinimo, apibūdintus 3 dalyje, priimami aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma.

XIX straipsnis

OPERACIJOS IR SANDORIAI, ATLIEKAMI NAUDOJANT SPECIALIĄSIAS SKOLINIMOSI TEISES

1 dalis. *Specialiųjų skolinimosi teisių naudojimas*

Specialiąsias skolinimosi teises galima naudoti atliekant šioje Sutartyje numatytas operacijas ir sandorius.

2 dalis. Operacijos ir sandoriai, kuriuos atlieka Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui priklausančios narės

a) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turi teisę naudotis specialiosiomis skolinimosi teisėmis įsigyti ekvivalentišką sumą valiutos iš narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, paskirtos pagal šio straipsnio 5 dalį;

b) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, susitarusi su kita nare, priklausančia Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, gali naudoti savo specialiąsias skolinimosi teises iš pastarosios įsigyti ekvivalentišką valiutos sumą;

c) Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma gali nustatyti operacijas, kurias narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, susitarusios gali vykdyti tarpusavyje pagal Fondui priimtinas nuostatas ir sąlygas. Nuostatos ir sąlygos neprieštarauja veiksmingam Specialiųjų skolinimosi teisių departamento darbui ir tinkamam specialiųjų skolinimosi teisių vartojimui pagal šią Sutartį;

d) Fondas gali pareikšti narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuri atlieka operaciją ar sandorį pagal b ir c punktus, kad, Fondo nuomone, jos veiksmai gali pažeisti paskyrimo, apibūdinto šio straipsnio 5 dalyje, procesą ar kitaip neatitinka XXII straipsnio nuostatų. Narei, kuri ir toliau atlieka tokias operacijas ir sandorius, taikomos XXIII straipsnio 2 dalies b punkto sąlygos.

3 dalis. Reikalavimas dėl poreikio

a) tikimasi, kad narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, atlikdama sandorius pagal šio straipsnio 2 dalies a punktą, išskyrus c punkte numatytas išimtis, naudosis specialiąsias skolinimosi teises tik tada, kai to reikės dėl atitinkamos jos mokėjimų balanso ar atsargų pozicijos arba dėl atsargų pokyčių, o ne dėl to, kad pakeistų savo atsargų sudėtį;

b) specialiųjų skolinimosi teisių naudojimui neprieštarujama pasitelkiant a punkte apibūdintą tikimybę, tačiau Fondas gali pareikšti narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kad ši nepateisina Fondo lūkesčių. Narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuri ir toliau veikia neatsižvelgdama į tai, ko iš jos tikimasi, taikomos XXIII straipsnio 2 dalies b punkto nuostatos;

c) Fondas gali netaikyti a punkte apibūdintų lūkesčių dėl bet kurio sandorio, kurį vykdydama narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, naudoja specialiąsias skolinimosi teises lygiavertei valiutos sumai įsigyti iš narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, paskirtos pagal šio straipsnio 5 dalį, jeigu toks sandoris padės atkurti antrosios narės specialiųjų skolinimosi teisių atsargas, kaip numatyta 6 dalies a punkte, neleis susidaryti neigiamam jos mokėjimų balansui ar sumažins jo deficitą, arba jeigu šis sandoris neutralizuos poveikį, kuris atsirado antrajai narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nesilaikant a punkte apibūdintų lūkesčių.

4 dalis. Įsipareigojimas pateikti valiutą

a) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondo paskirta pagal šio straipsnio 5 dalį, pateikia laisvai naudojamą valiutą pagal pareikalavimą narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui pagal šio straipsnio 2 dalies a punktą. Narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įsipareigojimas pateikti valiutą neviršija ribos, kada, jį įvykdžius, jos turimų specialiųjų skolinimosi teisių suma, viršijanti grynąją

visų paskirtų skolinimosi teisių sumą, būtų du kartus didesnė už grynąją visų paskirtų skolinimosi teisių sumą ar kitas aukštesnes ribas, kurias tarpusavyje nustato ši narė ir Fondas;

b) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, gali pateikti valiutos sumą, kuri viršija privalomą pateikti sumą, ar bet kurią kitą sutartą sumą.

5 dalis. *Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui priklausančių narių paskyrimas pateikti valiutą*

a) Fondas užtikrina, kad narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, galės naudoti savo specialiąsias skolinimosi teises, paskirdamas nares, priklausančias Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, pateikti valiutos už nustatytas specialiųjų skolinimosi teisių sumas įgyvendinant šio straipsnio 2 dalies a punkto ir 4 dalies nuostatas. Paskyrimas atliekamas vadovaujantis šiais ir kitais principais, kuriuos Fondas gali retkarčiais patvirtinti:

i) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, gali būti paskirta, jeigu jos mokėjimų balanso ir bendrųjų atsargų pozicija pakankamai stipri; tačiau numatoma galimybė paskirti ir tokią narę, priklausančią Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios atsargų pozicija gera, o mokėjimų balansas turi nedidelį deficitą. Narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, paskiriamos taip, kad būtų sudarytos sąlygos jų turimoms specialiosioms skolinimosi teisėms ilgainiui tarpusavyje pasiskirstyti tolygiai;

ii) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, gali būti paskirta, siekiant atkurti specialiųjų skolinimosi teisių atsargas, kaip numatyta šio straipsnio 6 dalies a punkte, sumažinti neigiamą specialiųjų skolinimosi teisių atsargų likutį ar neutralizuoti poveikį, kuris atsirado šiai narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nesilaikant a punkte apibūdintų lūkesčių;

iii) paskirdamas nares, priklausančias Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondas paprastai teikia pirmenybę toms narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurioms reikia įsigyti specialiųjų skolinimosi teisių paskyrimo tikslams, išdėstytiems ii papunktyje, įgyvendinti;

b) kad būtų sudarytos sąlygos specialiosioms skolinimosi teisėms ilgainiui tarpusavyje pasiskirstyti tolygiai, kaip numatyta a dalies i papunktyje, Fondas taiko paskyrimo taisykles, išdėstytas F priede, ar kitas taisykles, kurias gali priimti pagal c punktą;

c) paskyrimo taisyklės bet kuriuo metu gali būti peržiūrėtos, o prireikus priimtos naujos. Jeigu naujos taisyklės nepriimamos, ir toliau taikomos taisyklės, galiojusios peržiūros metu.

6 dalis. *Specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimas*

a) narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, naudojančios specialiąsias skolinimosi teises, atkuria jų atsargas pagal specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo taisykles, išdėstytas G priede, ar pagal bet kurias taisykles, kurios gali būti priimtos pagal b punktą;

b) specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo taisyklės bet kuriuo metu gali būti peržiūrėtos, o prireikus priimtos naujos. Jeigu nepriimamos naujos taisyklės arba sprendimas atšaukti taisykles dėl specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo, ir toliau taikomos taisyklės, galiojusios peržiūros metu. Priimant, keičiant ar atšaukiant taisykles dėl specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo, už tai turi būti balsuojama septyniasdešimties procentų balsų dauguma.

7 dalis. *Valiutos kursai*

a) išskyrus atvejus, numatytus b punkte, sandoriams, kuriuos atlieka narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, pagal šio straipsnio 2 dalies a ir b punktus taikomi tokie valiutų kursai, kad šios narės, neatsižvelgiant į tai, kurios valiutos pateikiamos ir kurios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui priklausančios narės jas pateikia, gautų tą pačią vertę, o Fondas patvirtina taisyklės šiam principui įgyvendinti;

b) aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Fondas gali patvirtinti politiką, kuria vadovaujantis išskirtinėmis aplinkybėmis Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma gali suteikti teisę narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, vykdančioms sandorius pagal šio straipsnio 2 dalies b punktą, susitarti dėl kito, nei numatytas a punkte, keitimo kurso;

c) Fondas konsultuojasi su nare, priklausančia Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, dėl procedūros, kuria vadovaujantis nustatomas jos valiutos kursas;

d) šiose nuostatose terminas „narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui“ apima ir narę, kuri nutraukia savo priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui.

XX straipsnis

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTO PALŪKANOS IR MOKESČIAI

1 dalis. *Palūkanos*

Kiekvienai Fondo specialiųjų skolinimosi teisių turėtojai už atitinkamą jos turimų specialiųjų skolinimosi teisių sumą Fondas moka tos pačios normos palūkanas. Fondas moka sumą, priklausančią kiekvienai turėtojai neatsižvelgiant į tai, ar surinkta pakankamai mokesčių palūkanoms sumokėti.

2 dalis. *Mokesčiai*

Visos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondui moka tos pačios normos mokesčius už grynąją bendrąją skirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumą ir už bet kokį savo neigiamą likutį ar nesumokėtus mokesčius.

3 dalis. *Palūkanų ir mokesčių norma*

Fondas nustato palūkanų normą septyniasdešimties procentų balsų dauguma. Mokesčių norma lygi palūkanų normai.

4 dalis. *Išlaidų kompensavimo mokesčiai*

Kai, vadovaujantis XVI straipsnio 2 dalimi, nusprendžiama kompensuoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamento išlaidas, Fondas taiko išlaidų kompensavimo mokesť, kuris yra vienodos normos visoms narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ir kuris imamas nuo grynosios visų joms paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumos.

5 dalis. *Palūkanų, mokesčių ir išlaidų kompensavimo mokesčio mokėjimas*

Palūkanos, mokesčiai ir išlaidų kompensavimo mokestis mokami specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Jeigu narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, reikalingos specialiosios skolinimosi teisės kuriam nors mokesčiui ar išlaidų kompensavimo mokesčiui sumokėti, ji privalo ir turi teisę jų įsigyti už Fondui priimtina valiutą, atlikdama sandorį su Fondu per Bendrųjų išteklių sąskaitą. Jeigu tokiu būdu negalima įsigyti pakankamai specialiųjų skolinimosi teisių, narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, privalo ir turi teisę jų įsigyti už laisvai naudojamą valiutą iš narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurią nurodo Fondas. Specialiosios skolinimosi teisės, kurias narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įsigyja po mokėjimo datos, naudojamos nesumokėtiems mokesčiams sumokėti ir atšaukiamos.

XXI straipsnis

BENDROJO IR SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTŲ VALDYMAS

a) Bendrasis ir Specialiųjų skolinimosi teisių departamentai valdomi, vadovaujantis XII straipsnio nuostatomis, pagal šias sąlygas:

i) Valdytojų valdybos posėdžių ar sprendimų priėmimo atveju, kai jie susiję tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamento veikla, t. y. šaukiant posėdžius arba nustatant, ar yra kvorumas arba ar sprendimai priimami būtina balsų dauguma, atsižvelgiama tik į valdytojų, kuriuos yra paskyrusios narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, prašymus, dalyvavimą ir balsus;

ii) priimant Vykdomosios valdybos sprendimus dėl klausimų, išskirtinai susijusių su Specialiųjų skolinimosi teisių departamento veikla, balsuoti turi teisę tik tie vykdomieji direktoriai, kuriuos yra paskyrusi ar išrinkusi bent viena narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Kiekvienas iš šių direktorių turi teisę balsuoti tokiu balsų skaičiumi, kuris skirtas jį paskyrusiai narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, arba narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurių balsai buvo įskaičiuoti jį renkant. Sprendžiant, ar yra kvorumas, taip pat ar sprendimai priimami būtina balsų dauguma, atsižvelgiama tik į tų vykdomųjų direktorių dalyvavimą, kuriuos yra paskyrusios arba išrinkusios narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Šioje nuostatoje numatoma, kad narės sutikimas, numatytas XII straipsnio 3 dalies i punkto ii papunktyje, suteikia teisę paskirtam vykdomajam direktoriui balsuoti ir atiduoti tokį balsų skaičių, kuris paskirtas tai narei;

iii) sprendimai dėl klausimų, susijusių su Fondo bendraisiais valdymo klausimais, įskaitant XVI straipsnio 2 dalyje numatytą Specialiųjų skolinimosi teisių išlaidų kompensavimą ar bet kurį klausimą, kuris susijęs su abiem departamentais arba tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, priimami taip, tarsi jie būtų susiję tik su Bendrojo departamentu. Sprendimai dėl specialiosios skolinimosi teisės vertės nustatymo būdo, specialiųjų skolinimosi teisių priėmimo ir laikymo Bendrojo departamento bendrųjų išteklių sąskaitoje bei jų panaudojimo, taip pat kiti sprendimai, turintys įtakos operacijoms ir sandoriams, vykdomiems per Bendrojo departamento bendrųjų išteklių sąskaitą ir per Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, priimami dauguma, kuri būtina sprendžiant su kuriuo nors vienu departamentu susijusius klausimus. Priimant sprendimą dėl klausimo, kuris susijęs su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, šis susiejimas su departamentu nurodomas;

b) be lengvatų ir naliečiamumo, kurie suteikiami šios sutarties IX straipsnyje, numatoma, kad specialiosios skolinimosi teisės, operacijos ar sandoriai yra neapmokestinami;

c) klausimas dėl šios Sutarties nuostatų, susijusių tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, interpretavimo pagal XXIX straipsnio a punktą pateikiamas Vykdomajai valdybai tik priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui narės prašymu. Bet kuriuo atveju, jeigu Vykdomoji valdyba priima sprendimą dėl klausimo, kuris susijęs tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, interpretavimo, tik tai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui priklausanči narė, vadovaudamasi XXIX straipsnio b punktu, gali reikalauti, kad klausimas būtų perduotas Valdytojų valdybai. Valdytojų valdyba nusprendžia, ar valdytojas, kurį paskyrė narė, nepriklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turi teisę balsuoti Interpretavimo komitete klausimais, susijusiais tik su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu;

d) jeigu, likviduojant Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, iškyla ginčas tarp Fondo ir narės, kuri atsisakė savo priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, arba tarp Fondo ir bet kurios narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, dėl bet kurio klausimo, susijusio tik su priklausymu Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, šis ginčas perduodamas arbitražui vadovaujantis XXIX straipsnio c punktu.

XXII straipsnis

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTUI PRIKLAUSANČIŲ NARIŲ BENDRIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Be įsipareigojimų, prisiimtų dėl specialiųjų skolinimosi teisių pagal kitus šios Sutarties straipsnius, kiekviena narė, priklausanči Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įsipareigoja bendradarbiauti su Fondu ir kitomis narėmis, priklausančiomis Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kad paskatintų veiksmingą Specialiųjų skolinimosi teisių departamento veiklą ir tinkamą specialiųjų skolinimosi teisių naudojimą pagal šią Sutartį, taip pat siekdama, kad specialioji skolinimosi teisė taptų svarbiausiu tarptautinės pinigų sistemos atsargų turtu.

XXIII straipsnis

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ OPERACIJŲ IR SANDORIŲ SUSTABDYMAS

1 dalis. Nuostatos dėl kritinių atvejų

Susidarius kritiniams atvejams ar nenumatytoms aplinkybėms, kurios kelia grėsmę Fondo veiklai, o pirmiausiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Vykdomoji valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma gali sustabdyti bet kurios nuostatos, susijusios su specialiųjų skolinimosi teisių operacijomis ir sandoriais, galiojimą laikotarpiui, neviršijančiam vienerių metų; šiuo atveju taikomi XXVII straipsnio 1 dalies b, c ir d punktai.

2 dalis. Įsipareigojimų nevykdymas

a) jeigu Fondas nustato, kad narė, priklausanči Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nevykdo savo įsipareigojimų, numatytų XIX straipsnio 4 dalyje, sustabdomos jos specialiosios skolinimosi teisės, išskyrus atvejus, kai Fondas priima kitą sprendimą;

b) jeigu Fondas nustato, kad narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nevykdo kurio nors kito įsipareigojimo dėl specialiųjų skolinimosi teisių, Fondas gali sustabdyti narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, teisę naudoti specialiąsias skolinimosi teises, kurias ji įsigyja po šios teisės sustabdymo;

c) kad būtų užtikrinta, jog iki tol, kol dėl narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, bus imtasi priemonių (numatytų a ir b punktuose), narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, būtų iš karto informuojama apie skundą dėl jos ir kad jai būtų suteikta pakankama galimybė ir raštu, ir žodžiu pasiaiškinti, patvirtinami nuostatai. Kai narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, informuojama apie skundą, susijusį su a punktu, ji nenaudoja specialiųjų skolinimosi teisių tol, kol skundas nebus išnagrinėtas;

d) sustabdymas, numatytas a ir b punktuose, bei apribojimas, apibūdintas c punkte, nedaro įtakos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, prievolei pateikti valiutą pagal XIX straipsnio 4 dalį;

e) Fondas bet kuriuo metu gali atšaukti a ir b punktuose numatytą sustabdymą tuo atveju, kai narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, teisių sustabdymas už XIX straipsnio 6 dalies a punkte numatytos prievolės nevykdymą neatšaukiamas tol, kol nepraeina šimtas aštuoniasdešimt dienų po pirmojo kalendorinio ketvirčio, kurio metu narė vėl pradeda laikytis taisyklių dėl specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo;

f) narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, teisė naudotis specialiosiomis skolinimosi teisėmis nesustabdoma, jeigu ji netenka teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais pagal V straipsnio 5 dalį, VI straipsnio 1 dalį arba XXVI straipsnio 2 dalies a punktą. XXVI straipsnio 2 dalis netaikoma, jeigu narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nevykdo kurių nors įsipareigojimų, susijusių su specialiosiomis skolinimosi teisėmis.

XXIV straipsnis

PRIKLAUSYMO SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTUI NUTRAUKIMAS

1 dalis. *Teisė nutraukti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui*

a) bet kuri narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, bet kuriuo metu gali nutraukti priklausymą jam nusiuntusi į Fondo pagrindinę buveinę rašytinį pranešimą. Nutraukimas įsigalioja nuo pranešimo gavimo dienos;

b) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuri pasitraukia iš Fondo narių, laikoma tuo pačiu metu nutraukusia savo priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui.

2 dalis. *Atsiskaitymas nutraukiant priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui*

a) jeigu narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nutraukia savo priklausymą jam, ši narė nebeatlieka jokių specialiųjų skolinimosi teisių operacijų ir sandorių, išskyrus atvejus, kai tai leidžiama daryti susitarimu, apibūdintu c punkte, kad būtų lengviau atsiskaityti, arba atvejais, numatytais šio straipsnio 3, 5 ir 6 dalyse bei H priede. Palūkanos ir mokesčiai, sukaupti iki priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui nutraukimo, bei

prieš šią datą apskaičiuotas, bet nesumokėtas išlaidų kompensavimo mokestis mokami specialiosiomis skolinimosi teisėmis;

b) Fondas privalo išpirkti visas specialiąsias skolinimosi teises, kurias turi narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, o ši narė privalo sumokėti Fondui sumą, lygią grynajai visų skirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumai, taip pat bet kokias sumas, kurias ji turi sumokėti suėjus terminui ar dėl savo priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Šios abipusės prievolės padengia viena kitą, o specialiųjų skolinimosi teisių suma, kurią turi narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ir pagal šį padengimo principą naudoja vykdydama savo įsipareigojimus, atšaukiama;

c) už bet kurį narės, nutraukiančios priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ar Fondo įsipareigojimą atsiskaitoma per prideramą laikotarpį, kai ši narė ir Fondas susitaria tarpusavyje po to, kai, vadovaujantis b punktu, padengiami jų tarpusavio įsipareigojimai. Jeigu dėl atsiskaitymo nesusitariama iš karto, taikomos H priedo nuostatos.

3 dalis. *Palūkanos ir mokesčiai*

Po to, kai narė nutraukia priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondas moka palūkanas už bet kokią specialiųjų skolinimosi teisių likutį, kurį turi ši narė, o ji moka mokestį už visus neįvykdytus įsipareigojimus Fondui pagal XX straipsnyje numatytus terminus ir normas. Mokama specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turi teisę įsigyti specialiąsias skolinimosi teises už laisvai naudojamą valiutą, kurios būtų naudojamos mokesčiams ar kompensavimo mokesčiui sumokėti. Ji gali tai padaryti atlikdama sandorį su nare, priklausančia Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurią nurodo Fondas, arba susitarusi su bet kuriuo kitu specialiųjų skolinimosi teisių turėtoju, taip pat parduoti specialiąsias skolinimosi teises, gautas kaip palūkanas, atlikdama sandorį su bet kuria nare, priklausančia Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, paskirta pagal XIX straipsnio 5 dalį, ar susitarusi su bet kuriuo kitu jų turėtoju.

4 dalis. *Įsipareigojimų Fondui įvykdymas*

Valiuta, kurią Fondas gauna iš narės, nutraukiančios priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, naudojama specialiosioms skolinimosi teisėms iš narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, išpirkti; proporcingai išperkama tam tikra dalis sumos, kuria kiekvienos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, specialiųjų skolinimosi teisių atsargos viršija grynąją bendrąją visų skirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumą tuo metu, kai Fondas gauna valiutą. Fondo išpirktos specialiosios skolinimosi teisės, taip pat skolinimosi teisės, kurias pagal šios Sutarties sąlygas įgyja narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ir kurios naudojamos bet kuriai eilinei įmokai sumokėti, suėjus susitarime dėl atsiskaitymo numatytam terminui, arba H priedo nuostatomis įvykdyti bei tarpusavyje padengti eilinius mokėjimus yra atšaukiamos.

5 dalis. *Įsipareigojimų Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui priklausymą nutraukiančiai narei įvykdymas*

Visais atvejais, kai Fondas turi išpirkti specialiąsias skolinimosi teises, kurias turi narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, atpirkimas atliekamas naudojant valiutą, kurią pateikia Fondo nurodytos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Šios narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nurodomos vadovaujantis XIX straipsnio 5 dalies nuostatomis. Kiekviena iš jų pasirenka pateikti

Fondui arba narės, nutraukiančios priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, valiutą, arba laisvai naudojamą valiutą, o už tai gauna lygiavertę sumą specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondo leidimu taip pat gali naudoti specialiąsias skolinimosi teises savo pačios valiutai, laisvai naudojamai valiutai ar bet kokiam kitam turtui įsigyti iš bet kurio turėtojo.

6 dalis. Bendrųjų išteklių sąskaitos operacijos

Kad palengvintų atsiskaitymą su nare, nutraukiančia priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondas gali nuspręsti, kad narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui:

i) atlikdama sandorį su Fondu per Bendrųjų išteklių sąskaitą, naudoja bet kurias specialiąsias skolinimosi teises, likusias padengus įsipareigojimus pagal šio straipsnio 2 dalies b punktą, tuo metu, kai jas reikia išpirkti, už tai gaudama savo valiutą ar Fondo pasirinktą laisvai naudojamą valiutą;

ii) atlikdama sandorį su Fondu per Bendrųjų išteklių sąskaitą, įsigyja specialiąsias skolinimosi teises už Fondui priimtina valiutą, kad sumokėtų bet kuriuos mokesčius ar einamuosius mokėjimus pagal susitarimą ar H priedo sąlygas.

XXV straipsnis

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTO LIKVIDAVIMAS

a) Specialiųjų skolinimosi teisių departamento negalima likviduoti, išskyrus atvejį, kai tokį sprendimą priima Valdytojų valdyba. Susidarius kritiniam atvejui, jeigu Vykdomoji valdyba nusprendžia, kad gali prireikti likviduoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, ji gali laikinai tol, kol nebus priimtas Valdytojų valdybos sprendimas, sustabdyti specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymą arba atšaukimą, taip pat visas specialiųjų skolinimosi teisių operacijas ir sandorius. Valdytojų valdybos sprendimas likviduoti Fondą kartu reiškia ir sprendimą likviduoti Bendrąjį departamentą ir Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą;

b) jeigu Valdytojų valdyba nusprendžia likviduoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, nutraukiamas bet koks specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymas ir atšaukimas bei specialiųjų skolinimosi teisių operacijos ir sandoriai, taip pat Fondo veikla, susijusi su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, išskyrus veiksmus, susijusius su nuosekliu Fondo ir narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įsipareigojimų dėl specialiųjų skolinimosi teisių, įvykdymą, o visi Fondo ir narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įsipareigojimai, prisiimti, vadovaujantis šia Sutartimi dėl specialiųjų skolinimosi teisių, nutraukiami, išskyrus įsipareigojimus, apibūdintus šiame straipsnyje, XX straipsnyje, XXI straipsnio d punkte, XXIV straipsnyje, XXIX straipsnio c dalyje ir H priede ar bet kuriame kitame susitarime, pasiektame vadovaujantis XXIV straipsniu pagal H priedo 4 dalį ir I priedą;

c) likviduojant Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, palūkanos ir mokesčiai, susikaupę iki likvidavimo datos, taip pat iki šios datos nustatytas, bet nesumokėtas Specialiųjų skolinimosi teisių departamento išlaidų kompensavimo mokestis mokami specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Fondas privalo išpirkti visas specialiąsias skolinimosi teises iš jų turėtojų, o visos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, privalo sumokėti Fondui sumą, lygią jų grynajai bendrai paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumai, taip pat kitas sumas,

jeigu suėjo jų grąžinimo terminas arba jeigu jas reikia sumokėti dėl priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui;

d) Specialiųjų skolinimosi teisių departamentas likviduojamas vadovaujantis I priedo nuostatomis.

XXVI straipsnis

PASITRAUKIMAS IŠ FONDO

1 dalis. *Narių teisė pasitraukti iš Fondo*

Bet kuriuo metu bet kuri narė, nusiuntusi į Fondo pagrindinę buveinę rašytinį pranešimą, gali pasitraukti iš Fondo. Pasitraukimas įsigalioja nuo pranešimo gavimo dienos.

2 dalis. *Privalomas pasitraukimas iš Fondo*

a) jeigu narė nevykdo kurio nors šioje Sutartyje numatyto įsipareigojimo, Fondas gali paskelbti šią narę neturinčia teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais. Nė viena šios dalies nuostata nelaikoma ribojančia V straipsnio 5 dalies ir VI straipsnio 1 dalies nuostatų;

b) jeigu, pasibaigus prideramam laikotarpiui po to, kai narė buvo paskelbta neturinčia teisės naudotis Fondo bendraisiais ištekliais, kaip numatyta a punkte, narė ir toliau nevykdo kurio nors Sutartyje numatyto įsipareigojimo, Fondas septyniasdešimties procentų balsų dauguma gali sustabdyti šios narės balsavimo teises. Teisių sustabdymo laikotarpiu taikomos L priedo nuostatos. Septyniasdešimties procentų balsų dauguma Fondas bet kuriuo metu gali atšaukti teisių sustabdymą;

c) jeigu, pasibaigus prideramam laikotarpiui, po sprendimo sustabdyti balsavimo teises, kaip numatyta b punkte, narė ir toliau nevykdo kurio nors Sutartyje numatyto įsipareigojimo, Valdytojų valdybos sprendimu, kuris priimamas aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma, gali būti pareikalauta, kad ji pasitrauktų iš Fondo;

d) kad būtų užtikrinta, jog iki tol, kol dėl narės bus imtasi priemonių (numatytų a, b ir c punktuose), narė per prideramą laikotarpį būtų informuojama apie skundą, pateiktą prieš ją, ir kad jai būtų suteikta pakankama galimybė ir raštu, ir žodžiu pasiaiškinti, patvirtinami nuostatai.

3 dalis. *Galutinis atsiskaitymas su pasitraukiančiomis iš Fondo narėmis*

Kai narė pasitraukia iš Fondo, Fondo įprastos operacijos bei sandoriai jos valiuta nutraukiami ir per prideramą tarpusavyje sutartą laikotarpį galutinai atsiskaitoma tarp jos ir Fondo. Jeigu nesusitariama pakankamai greitai, vykdant galutinį atsiskaitymą, taikomos J priedo nuostatos.

XXVII straipsnis

NUOSTATOS DĖL KRITINIŲ ATVEJŲ

1 dalis. *Laikinas nuostatų galiojimo sustabdymas*

a) susidarius kritiniams atvejams ar nenumatytoms aplinkybėms, kurios kelia grėsmę Fondo veiklai, Vykdomoji valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma laikotarpiui, neviršijančiam vienerių metų, gali sustabdyti bet kurios iš toliau pateikiamų nuostatų galiojimą:

i) V straipsnio 2, 3 ir 7 dalių, 8 dalies a punkto i papunkčio ir e punkto;

ii) VI straipsnio 2 dalies;

iii) XI straipsnio 1 dalies;

iv) C priedo 5 dalies;

b) nuostatų galiojimo sustabdymo pagal a punktą laikotarpis negali viršyti vienerių metų, išskyrus atvejus, kai Valdytojų valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma šį sustabdymą pratęsia papildomam laikotarpiui, neviršijančiam dvejų metų, jeigu nustato, kad kritiniai atvejai ar nenumatytos aplinkybės, apibūdinti a punkte, ir toliau egzistuoja;

c) Vykdomoji valdyba daugumos balsais gali atšaukti šį sustabdymą bet kuriuo metu;

d) tuo laikotarpiu, kai atitinkamos nuostatos galiojimas sustabdomas, Fondas gali patvirtinti taisykles dėl juose išdėstytų principų.

2 dalis. Fondo likvidavimas

a) Fondo negalima likviduoti, išskyrus atvejį, kai tokį sprendimą priima Valdytojų valdyba. Jeigu, susidarius kritinei padėčiai, Vykdomoji valdyba nusprendžia, kad gali prireikti likviduoti Fondą, ji gali laikinai, tol, kol nebus priimtas Valdytojų valdybos sprendimas, sustabdyti visas operacijas ir sandorius;

b) jeigu Valdytojų valdyba nusprendžia likviduoti Fondą, Fondas nedelsdamas sustabdo bet kokią veiklą, išskyrus veiklą, susijusią su nuosekliu jo turto surinkimu ir likvidavimu bei įsipareigojimų įvykdymu; visi narių įsipareigojimai, numatyti šioje Sutartyje, išskyrus šiame straipsnyje, XXIX straipsnio c punkte, J priedo 7 dalyje ir K priede išdėstytus įsipareigojimus, nebegalioja;

c) Fondas likviduojamas pagal K priedą.

XXVIII straipsnis

PAKEITIMAI

a) bet kuris narės, valdytojo ar Vykdomosios valdybos pateikiamas pasiūlymas pakeisti šią Sutartį perduodamas Valdytojų valdybos pirmininkui, kuris jį pateikia Valdytojų valdybai. Jeigu Valdytojų valdyba pasiūlymui pritaria, Fondas aplinkraščiu arba telegrama klausia visų narių, ar jos pritaria siūlomam pakeitimui. Kai šiam pakeitimui pritaria trys penktadaliai narių, turinčių aštuoniasdešimt penkis procentus balsų, Fondas šį faktą patvirtina oficialiu pranešimu, skiriamu visoms narėms;

b) nežiūrint a punkto nuostatų, būtina, kad visos narės pritartų pakeitimui, kuriuo keičiama:

i) teisė pasitraukti iš Fondo (XXVI straipsnio 1 dalis);

ii) nuostata, kad be narės sutikimo negali būti keičiama jos kvota (III straipsnio 2 dalies d punktas);

iii) nuostata, kad išskyrus atvejus, kai pasiūlymą pateikia narė, negali būti keičiama narės valiutos nominali vertė (C priedo 6 dalis);

c) pakeitimai visoms narėms įsigalioja praėjus trimis mėnesiams po oficialaus pranešimo, išskyrus atvejus, kai aplinkraštyje ar telegramoje nurodomas trumpesnis laikotarpis.

XXIX straipsnis

INTERPRETAVIMAS

a) bet kuris klausimas, išskylantis tarp bet kurios narės ir Fondo arba tarp bet kurių Fondo narių, dėl šios Sutarties nuostatų interpretavimo pateikiamas Vykdomajai valdybai, kad ši priimtų sprendimą. Jeigu klausimas yra ypač susijęs su nare, kuri neturi teisės skirti vykdomąjį direktorių, ji turi teisę į atstovavimą pagal XII straipsnio 3 dalies j punktą;

b) visais atvejais, kai Vykdomoji valdyba priima sprendimą pagal a punktą, bet kuri narė gali reikalauti, kad per tris mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos klausimas būtų perduotas Valdytojų valdybai, kurios sprendimas yra galutinis. Bet kuri Valdytojų valdybai perduotą klausimą nagrinėja Valdytojų valdybos Interpretavimo komitetas. Komiteto nariai turi po vieną balsą. Valdytojų valdyba nustato Komiteto narių sudėtį, veiklos tvarką ir daugumą balsavimo atvejams. Komiteto priimami sprendimai laikomi Valdytojų valdybos sprendimais, išskyrus atvejus, kai Valdytojų valdyba aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma priima kitokį sprendimą. Kol Valdytojų valdyba priima sprendimą dėl jai perduoto klausimo, Fondas tiek, kiek mano esant reikalinga, vadovaujasi Vykdomosios valdybos sprendimu;

c) jeigu iškyla ginčas tarp Fondo ir narės, pasitraukusios iš Fondo, arba tarp Fondo ir bet kurios narės likviduojant Fondą, ginčas perduodamas arbitražui, kurį sudaro trijų arbitrų teismas; iš jų vieną arbitrą skiria Fondas, antrą – narė ar narė, pasitraukianti iš Fondo, ir trečiasis arbitras, kurį, išskyrus atvejus, kai šalys nesusitaria, skiria Tarptautinio teisingumo teismo pirmininkas ar kuri nors kita institucija, numatyta Fondo patvirtintuose nuostatuose. Trečiasis arbitras turi visus įgaliojimus spręsti visus procedūros klausimus tais atvejais, kai šalys dėl jų nesusitaria.

XXX straipsnis

SĄLYGŲ PAAIŠKINIMAS

Interpretuodami šios Sutarties sąlygas, Fondas ir jo narės vadovaujasi šiais principais:

a) į narės valiutos atsargas, laikomas Fondo bendrųjų išteklių sąskaitoje, įskaitomi visi vertybiniai popieriai, kuriuos Fondas yra priėmęs pagal III straipsnio 4 dalį;

b) stabilizavimo susitarimas reiškia Fondo sprendimą, kuriuo narei užtikrinama, kad per nustatytą laikotarpį ji, vadovaudamasi sprendimo sąlygomis, galės atlikti pirkimus, neviršijančius tam tikros ribos iš Bendrųjų išteklių sąskaitos;

c) rezervinės įnašo dalies pirkimas reiškia narės atliekamą specialiųjų skolinimosi teisių ar kitos narės valiutos pirkimą už savo valiutą, po kurio Fondo turimos šios narės valiutos atsargos Bendrųjų išteklių sąskaitoje neviršija jos kvotos, numatant, kad, taikydamas šį apibrėžimą, Fondas gali neįskaityti pirkimų ir atsargų vadovaudamasis:

i) politika dėl savo bendrųjų išteklių naudojimo eksporto svyravimams kompensuoti;

ii) politika dėl savo bendrųjų išteklių naudojimo tarptautinėms pirminių produktų būtiniausioms atsargoms finansuoti;

iii) kitomis politikos kryptimis, susijusiomis su savo bendrųjų išteklių naudojimu, dėl kurių aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Fondas nusprendžia padaryti išimtį;

d) mokėjimai už einamuosius sandorius reiškia mokėjimus, kurie nėra skirti kapitalui pervesti, ir be apribojimų apima:

1) visus mokėjimus, kurie turi būti atliekami vykdant tarptautinę prekybą, kitą einamąją veiklą, įskaitant paslaugas, taip pat įprastas trumpalaikes banko paslaugas ir kredito linijas;

2) mokėjimus, kurie mokami kaip palūkanos už paskolas ir kaip grynosios pajamos iš kitų investicijų;

3) priimtinos sumos mokėjimai už paskolų amortizavimą ar už tiesioginių investicijų nuvertėjimą;

4) priimtino dydžio piniginės perlaidos, skirtos šeimų gyvenimo išlaidoms.

Pasikonsultavęs su atitinkama nare, Fondas gali nuspręsti, ar tam tikri konkretūs sandoriai turėtų būti laikomi einamaisiais ar kapitalo sandoriais;

e) grynoji visų paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių suma reiškia visas specialiąsias skolinimosi teises, paskirtas narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, atėmus jos specialiųjų skolinimosi teisių dalį, atšauktą pagal XVIII straipsnio 2 dalies a punktą;

f) laisvai naudojama valiuta reiškia narės valiutą, kuri, Fondo nuomone: pirma, yra plačiai naudojama vykdant mokėjimus už tarptautinius sandorius, ir antra, kuria plačiai prekiaujama svarbiausiose valiutų rinkose;

g) laikoma, kad narės, kurios buvo narėmis 1975 m. rugpjūčio 31 d., apima ir narę, priėmusią narystę po šios datos pagal Valdytojų valdybos sprendimą, kuris priimtas iki minėtos datos;

h) Fondo sandoriai reiškia Fondo atliekamą piniginio turto keitimą į kitą piniginį turtą. Fondo operacijos reiškia Fondo atliekamą kitą piniginio turto naudojimą ar priėmimą;

i) specialiųjų skolinimosi teisių sandoriai reiškia specialiųjų skolinimosi teisių keitimą į kitą piniginį turtą. Specialiųjų skolinimosi teisių operacijos reiškia kitokį specialiųjų skolinimosi teisių naudojimą.

XXXI straipsnis

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

1 dalis. Įsigaliojimas

Ši Sutartis įsigalioja tada, kai ji pasirašoma vyriausybių, turinčių šešiasdešimt penkis procentus visų kvotų, nurodytų A priede, vardu ir kai jų vardu deponuojami dokumentai, apibūdinti šio straipsnio 2 dalies a punkte. Tačiau ši Sutartis nė vienu atveju neįsigalioja iki 1945 m. gegužės 1 d.

2 dalis. Pasirašymas

a) kiekviena vyriausybė, kurios vardu pasirašoma ši Sutartis, Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybėje deponuoja dokumentą, kuriame nurodoma, kad ji priima šią Sutartį, vadovaudamasi savo teise, ir kad ėmėsi visų būtinų priemonių, kad galėtų įvykdyti visus šioje Sutartyje numatytus įsipareigojimus;

b) šalis tampa Fondo nare nuo datos, kada jos vyriausybės vardu deponuojamas a punkte nurodytas dokumentas, išskyrus tai, kad nė viena šalis netampa Fondo nare prieš šios Sutarties įsigaliojimą pagal šio straipsnio 1 dalį;

c) Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė informuoja visų šalių, kurių pavadinimai nurodyti A priede, ir tų šalių, kurių narystė patvirtinama pagal II straipsnio 2 dalį, vyriausybės apie visas šią Sutartį pasirašiusias šalis ir visų dokumentų, nurodytų a punkte, deponavimą;

d) tuo metu, kai ši Sutartis pasirašoma jos vardu, kiekvienos šalies vyriausybė Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybei perveda vieną šimtąją procento dalį nuo savo aukso įnašo, išreikštą auksu arba Jungtinių Amerikos Valstijų doleriais, administracinėms Fondo išlaidoms apmokėti. Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė šias lėšas laiko specialiojoje indėlio sąskaitoje ir perveda Fondo valdytojų valdybai tada, kai sušaukiamas pirmasis jos posėdis. Jeigu ši Sutartis neįsigalioja iki 1945 m. gruodžio 31 d., Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė šias lėšas grąžina jas pervedusioms vyriausybėms;

e) iki 1945 m. gruodžio 31 d. šią Sutartį galima pasirašyti Vašingtone tų šalių, kurių pavadinimai nurodyti A priede, vyriausybių vardu;

f) po 1945 m. gruodžio 31 d. šią Sutartį bus galima pasirašyti bet kurios šalies, kurios narystė patvirtinama vadovaujantis II straipsnio 2 dalimi, vyriausybės vardu;

g) pasirašydamos šią Sutartį, visos vyriausybės priima jos sąlygas ir dėl savo kolonijų, užjūrio teritorijų, protektoratų, siuzerenitetų ar valdomų teritorijų, taip pat dėl visų teritorijų, kuriose jos turi mandatą;

h) sąlygos, išdėstytos d punkte, kiekvienai pasirašančiai vyriausybei įsigalioja nuo pasirašymo datos.

[Parašai ir žemiau pateikiamos deponavimo sąlygos pradiname Sutarties tekste buvo pateikti po XX straipsnio]

Pasirašyta Vašingtone vienu egzemplioriumi, kuris deponuojamas ir lieka Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybės archyvuose; Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė patvirtintas kopijas perduoda visoms šalims, kurių pavadinimai nurodyti A priede, vyriausybėms ir visoms tų šalių, kurių narystė patvirtinama pagal II straipsnio 2 dalį, vyriausybėms.

Kvotos
(milijonais Jungtinių Amerikos Valstijų dolerių)

Australija – 200
Belgija – 225
Bolivija – 10
Brazilija – 150
Čekoslovakija – 125
Čilė – 50
Danija – *
Dominikos Respublika – 5
Egiptas – 45
Ekvadoras – 5
Etiopija – 6
Filipinų Sandrauga – 15
Graikija – 40
Gvatemala – 5
Haitis – 5
Hondūras – 2,5
Indija – 400
Iranas – 25
Irakas – 8
Islandija – 1
Jugoslavija – 60
Jungtinė Karalystė – 1300
Jungtinės Amerikos Valstijos – 2750
Kanada – 300
Kinija – 550
Kolumbija – 50
Kosta Rika – 5
Kuba – 50

* Danijos kvotą Fondas nustato po to, kai Danijos vyriausybė paskelbia apie pasirengimą pasirašyti šią Sutartį, tačiau prieš ją pasirašant.

Lenkija – 125

Liberija – 0,5

Liuksemburgas – 10

Meksika – 90

Naujoji Zelandija – 50

Nikaragva – 2

Nyderlandai – 275

Norvegija – 50

Panama – 0,5

Paragvajus – 2

Peru – 25

Pietų Afrikos Sąjunga – 100

Prancūzija – 450

Salvadoras – 2,5

Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjunga – 1200

Urugvajus – 15

Venesuela – 15

**PEREINAMOSIOS NUOSTATOS DĖL ATPIRKIMO, PAPILDOMŲ ĮNAŠŲ
SUMOKĖJIMO, AUKSO IR TAM TIKRŲ VEIKLOS KLAUSIMŲ**

1. Įsipareigojimai atpirkti savo valiutą, laikomą Fonde, vykdomi pagal V straipsnio 7 dalies b punktą, kurie susikaupė iki antrojo šios Sutarties pakeitimo datos ir kurie minėtą datą yra neįvykdyti, įvykdomi ne vėliau kaip tą datą ar datomis, kai įsipareigojimai turėjo būti įvykdyti pagal šios Sutarties sąlygas, buvusias prieš antrąjį jos pakeitimą.

2. Narė, naudodama specialiąsias skolinimosi teises, vykdo bet kokią įsipareigojimą sumokėti Fondui auksu vykdant atpirkimą ar pervedant įnašą, kuris dar nepadengtas antrojo Sutarties pakeitimo datą, tačiau Fondas gali numatyti, kad visas šis įnašas arba jo dalis gali būti sumokami kitų Fondo nurodytų narių valiutomis. Narė, nepriklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, vykdo įsipareigojimą, kurį atliekant, kaip numatyta šiose nuostatose, turi būti naudojamos specialiosios skolinimosi teisės, naudodama kitų Fondo nurodytų narių valiutas.

3. Įgyvendinant 2 punkto nuostatas, 0,888 671 gramo gryno aukso atitinka vieną specialiąją skolinimosi teisę, o valiutos, mokamos pagal 2 dalį, kiekis nustatomas remiantis šiuo pagrindu, taip pat remiantis valiutos verte, išreikšta specialiosiomis skolinimosi teisėmis įsipareigojimo įvykdymo dieną.

4. Fondo turima narės valiutos dalis, kuri antrojo šios Sutarties pakeitimo datą viršija septyniasdešimt penkis procentus jos kvotos ir kuri neatperkama, vadovaujantis 1 dalies nuostatomis, atperkama pagal šias taisykles:

i) atsargos, susidariusios atlikus pirkimą, atperkamos vadovaujantis politika dėl Fondo bendrųjų išteklių naudojimo, kuria buvo remiamasi atliekant pirkimą;

ii) kitos atsargos išperkamos ne vėliau kaip praėjus ketveriems metams po antrojo šio Sutarties pataisymo.

5. Atpirkimai, vykdomi pagal 1 dalį, kuriems netaikomos 2 dalies nuostatos, atliekami pagal 4 dalį, taip pat bet koks valiutų nurodymas, apibūdintas 2 dalyje, atliekamas vadovaujantis V straipsnio 7 dalies i punktu.

6. Visos taisyklės ir nuostatai, normos, procedūros bei sprendimai, galiojantys tą datą, kai antrą kartą pakeičiama ši Sutartis, galioja tol, kol jie nepakeičiami vadovaujantis šios Sutarties nuostatomis.

7. Jeigu priemonės, savo poveikiu lygiavertės a ir b punktuose numatytoms priemonėms, iki antro šios Sutarties pakeitimo datos įgyvendintos ne iki galo, Fondas:

a) parduoda iki 25 mln. uncijų gryno aukso, kurį turėjo iki 1975 m. rugpjūčio 31 d., toms narėms, kurios tuo metu buvo narės ir sutiko auksą pirkti; parduodamo aukso kiekis proporcingas jų kvotoms, turėtoms minėtą datą. Vadovaujantis šiuo a punktu, auksas parduodamas narei už jos valiutą ir už kainą, kuri pardavimo metu atitiko vieną specialiąją skolinimosi teisę už 0,888 671 gramo gryno aukso;

b) parduoda iki 25 mln. uncijų gryno aukso, kurį turėjo iki 1975 m. rugpjūčio 31 d., ekonomiškai silpnų narių naudai, kurios buvo narės minėtą datą, tačiau tik kai bet kokio pelno dalis ar aukso pridedamoji vertė, atitinkanti tokių narių kvotos, turėtos 1975 m. rugpjūčio 31 d., ir

bendrosios visų narių tą dieną turėtos kvotos santykį, pervedama tiesiai šioms narėms. Reikalavimai, išdėstyti V straipsnio 12 dalies c punkte, dėl to, kad Fondas turi konsultuotis su nare, gauti jos sutikimą ar tam tikromis aplinkybėmis keisti narės valiutą į kitų narių valiutas, taikomi ir valiutai, kurią Fondas gauna pardavęs auksą pagal šią nuostatą, išskyrus pardavimus narei už jos valiutą, ir kuri pervedama į Bendrųjų išteklių sąskaitą.

Pardavus auksą pagal šios 7 dalies nuostatas, gauta suma valiutomis, kurių vertė pardavimo metu nustatoma vieną specialiąją skolinimosi teisę prilyginus 0,888 671 gramo gryno aukso, pervedama į Bendrųjų išteklių sąskaitą, o kitas turtas, kurį turi Fondas, įgyvendinės b punkto priemonės, laikomas atskirai nuo Fondo bendrųjų išteklių. Turtas, kuris turi būti paskirstytas, liekantis įgyvendinus visas b punkte numatytas priemones, pervedamas į Specialiųjų išmokų sąskaitą.

NOMINALIOSIOS VERTĖS

1. Fondas praneša narėms, kad įgyvendinant šią Sutartį, vadovaujantis IV straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalimis bei šiuo priedu, gali būti nustatytos nominaliosios vertės, išreiškiant jas specialiąja skolinimosi teise, arba naudojant kitą Fondo nustatytą bendrąjį pagrindą. Bendrasis pagrindas nėra auksas ar valiuta.

2. Narė, ketinanti nustatyti nominaliąją savo valiutos vertę, per prideramą laikotarpį pasiūlo nominaliąją vertę Fondui po to, kai gauna 1 dalyje nurodytą pranešimą.

3. Bet kuri narė, neketinanti nustatyti savo valiutos nominaliosios vertės pagal 1 dalį, konsultuojasi su Fondu ir užtikrina, kad jos valiutos keitimo režimas atitiktų Fondo tikslus ir būtų pakankamas jos įsipareigojimams, numatytiems IV straipsnio 1 dalyje, įvykdyti.

4. Fondas pareiškia pritarimą arba prieštaravimą dėl pasiūlytos nominaliosios vertės per prideramą laikotarpį po pasiūlymo gavimo datos. Šios Sutarties kontekste pasiūlyta nominalioji vertė neįsigalioja, jeigu Fondas tam prieštarauja, o narei taikomos 3 dalies nuostatos. Fondas nereiškia nepritarimo dėl pasiūlytos nominaliosios vertės, motyvuodamas narės, kuri pateikia pasiūlymą, vykdoma vidaus socialine ar politine strategija.

5. Kiekviena narė, kurios valiutos nominalioji vertė nustatyta, įsipareigoja taikyti tinkamas priemones, atitinkančias šią Sutartį, kad užtikrintų, jog didžiausias ir mažiausias kursas, taikomas dienos valiutos keitimo sandoriams, atliekamiems jos teritorijoje naudojant jos valiutą ir kitų narių valiutas, kurių nominalioji vertė nustatyta, nenukryps nuo pariteto daugiau kaip keturis su puse procento ar kitu dydžiu ar dydžiais, kuriuos Fondas gali patvirtinti aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma.

6. Narė nesiūlo keisti savo valiutos nominaliosios vertės, išskyrus atvejus, kai tuo siekiama pašalinti esminį pusiausvyros nebuvimą ar užkirsti kelią pusiausvyros nebuvimui atsirasti. Pakeisti nominaliąją vertę galima tik narės siūlymu ir pasikonsultavus su Fondu.

7. Kai siūloma nominaliąją vertę pakeisti, Fondas per prideramą laikotarpį po pasiūlymo gavimo datos pareiškia apie savo pritarimą arba prieštaravimą jam. Fondas pasiūlymui pritaria, jeigu įsitikina, kad pokyčiai būtini esminiam pusiausvyros nebuvimui pašalinti ar užkirsti kelią pusiausvyros nebuvimui atsirasti. Fondas nereiškia nepritarimo dėl pasiūlytos nominaliosios vertės pakeitimo, motyvuodamas narės, kuri pateikia pasiūlymą, vykdoma vidaus socialine ar politine strategija. Šios Sutarties kontekste pasiūlytas nominaliosios vertės pakeitimas neįsigalioja, jeigu Fondas tam prieštarauja. Jeigu narė, neatsižvelgdama į Fondo prieštaravimą, nominaliąją vertę pakeičia, jai taikomos XXVI straipsnio 2 dalies nuostatos. Fondas nepritaria, jeigu narė palaiko nerealią savo valiutos nominaliąją vertę.

8. Narės valiutos nominalioji vertė, nustatyta vadovaujantis šia Sutartimi, nebegalioja šios Sutarties kontekste, jeigu narė informuoja Fondą, kad ketina atsisakyti šios nominaliosios vertės. Fondas, priimdamas sprendimą aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma, gali prieštarauti atsisakymui naudoti nominaliąją vertę. Jeigu narė, neatsižvelgdama į Fondo prieštaravimą, nustoja taikyti nominaliąją vertę, jai taikomos XXVI straipsnio 2 dalies nuostatos. Nominalioji vertė, nustatyta vadovaujantis šia Sutartimi, šios Sutarties kontekste nebegalioja, jeigu narė, neatsižvelgdama į Fondo prieštaravimą, nustoja ją naudoti arba jeigu Fondas prieina prie išvados,

kad narė, atlikdama nemažą dalį valiutos keitimo sandorių, nesilaiko kursų, apibūdintų 5 dalyje numatant, kad Fondas negali pateikti tokios išvados nepasikonsultavęs su nare ir prieš šešiasdešimt dienų nepranešęs jai, kad ketina paskelbti tokią išvadą.

9. Jeigu narės valiutos nominalioji vertė nebegalioja, kaip numatyta 8 dalyje, narė konsultuojasi su Fondu ir užtikrina, kad jos valiutos kurso režimas atitiktų Fondo tikslus ir būtų pakankamas jos įsipareigojimams, numatytiems IV straipsnio 1 dalyje, įvykdyti.

10. Narė, kurios valiutos nominalioji vertė nustojo galioti pagal 8 dalį, bet kuriuo metu gali pasiūlyti naują savo valiutos nominaliąją vertę.

11. Nežiūrint 6 dalies nuostatų, Fondas septyniasdešimties procentų dauguma gali nustatyti vienodus proporcingus nominaliųjų verčių pakeitimus, jeigu bendrasis jų nustatymo pagrindas yra specialioji skolinimosi teisė ir jeigu pokyčiai neturės įtakos specialiosios skolinimosi teisės vertei. Tačiau narės valiutos nominalioji vertė nekeičiama vadovaujantis šia nuostata, jeigu per septynias dienas po to, kai Fondas ėmėsi veiksmų, narė informuoja Fondą, jog nepageidauja, kad jos valiutos nominalioji vertė būtų pakeista Fondui atlikus minėtus veiksmus.

TARYBA

1.

a) kiekviena narė, kuri skiria vykdomąjį direktorių, taip pat kiekviena grupė narių, kurioms priklauso skaičius balsų, kuriais balsuoja išrinktas vykdomasis direktorius, į Tarybą skiria vieną Tarybos narį, kuris yra valdytojas, narės vyriausybės ministras ar panašias pareigas einantis asmuo; jos taip pat gali skirti ne daugiau kaip septynis partnerius. Aštuoniasdešimt penkių procentų balsų dauguma Valdytojų valdyba gali pakeisti partnerių, kuriuos galima skirti, skaičių. Tarybos narys arba partneris eina pareigas tol, kol nepaskiriami juos pakeičiantys asmenys, arba iki kitų eilinių vykdomųjų direktorių rinkimų, atsižvelgiant į tai, kuris iš šių dviejų įvykių pirmesnis;

b) vykdomieji direktoriai, o kai jų nėra – pakaitiniai vykdomieji direktoriai bei partneriai turi teisę dalyvauti Tarybos posėdžiuose, išskyrus atvejus, kai Taryba nusprendžia sušaukti posėdį, kuriame dalyvavimas ribojamas. Kiekviena narė ir grupė narių, kurios skiria Tarybos narį, skiria ir pakaitinį Tarybos narį, kuris turi teisę dalyvauti Tarybos posėdžiuose, kai juose nedalyvauja Tarybos narys, ir visus įgaliojimus veikti Tarybos nario vardu.

2.

a) Taryba prižiūri, kaip tarptautinė pinigų sistema valdoma ir pritaikoma prie aplinkybių, įskaitant nuolatinio prisitaikymo proceso ir pasaulinio likvidumo raidos priežiūrą. Vykdydama šią veiklą, Taryba analizuoja realiųjų išteklių pervedimo į ekonomiškai silpnas šalis poslinkius;

b) Taryba svarsto pasiūlymus, pateiktus vadovaujantis XXVIII straipsnio a punktu, dėl šios Sutarties pakeitimo.

3.

a) Valdytojų valdyba gali perduoti Tarybai įgaliojimus naudotis visomis Valdytojų valdybos teisėmis, išskyrus teises, kurios šioje Sutartyje suteikiamos tiesiogiai Valdytojų valdybai;

b) kiekvienas Tarybos narys turi teisę balsuoti skaičiumi balsų, kuris, vadovaujantis XII straipsnio 5 dalimi, skirtas jį paskyrusiai narei arba narių grupei. Tarybos narys, kurį paskyrė narių grupė, gali atskirai balsuoti balsais, paskirtais kiekvienai šios grupės narei. Jeigu vykdomasis direktorius negali balsuoti skaičiumi balsų, paskirtų narei, narė gali susitarti su Tarybos nariu, kad jis balsuotų tuo skaičiumi balsų, kuris paskirtas šiai narei;

c) Taryba, naudodamasi Valdytojų valdybos jei perduotomis teisėmis, nesiima jokių veiksmų, prieštaraujančių kuriems nors veiksams, kurių ėmėsi Valdytojų valdyba, o Vykdomoji valdyba, naudodamasi Valdytojų valdybos jei perduotomis teisėmis, taip pat nesiima jokių veiksmų, neatitinkančių kurių nors veiksmų, kurių ėmėsi Valdytojų valdyba arba Taryba.

4. Taryba vieną Tarybos narį pasirenka būti pirmininku ir patvirtina nuostatus, kurių gali prireikti ar kurie gali būti tinkami jos funkcijoms atlikti, taip pat priima sprendimus dėl savo veiklos tvarkos. Taryba rengia savo numatytus ar Vykdomosios valdybos sušauktus posėdžius.

5.

a) Taryba turi įgaliojimus, atitinkančius Vykdamosios valdybos įgaliojimus, numatytus šiose nuostatose: XII straipsnio 2 dalies c, f, g, ir j punktuose, XVIII straipsnio 4 dalies a punkte ir 4 dalies c punkto iv papunktyje, XXIII straipsnio 1 dalyje ir XXVII straipsnio 1 dalies a punkte;

b) priimant Tarybos sprendimus dėl klausimų, išskirtinai susijusių su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu, balsuoti turi teisę tik tie Tarybos nariai, kuriuos skiria narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, arba narių grupė, iš kurios bent viena narė priklauso Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Kiekvienas iš šių Tarybos narių turi teisę balsuoti tokiu skaičiumi balsų, kuris skirtas jį paskyrusiai narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, ar narėms, įeinančioms į jį paskyrusią grupę ir priklausančioms šiam departamentui, bei narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, su kuria pasiektas susitarimas pagal 3 dalies b punktą, balsais;

c) Taryba, priimdama nuostatus, gali nustatyti tvarką, pagal kurią Tarybos nariai gali balsuoti dėl Vykdamosios valdybos pateikto klausimo nešaukiant Tarybos posėdžio, tokiu atveju, kai, Vykdamosios valdybos nuomone, Taryba turi imtis veiksmų, bet to negalima atidėti iki kito Tarybos posėdžio, ir jeigu tokiam klausimui priimti nebūtina šaukti specialų posėdį;

d) Tarybos nariams, pakaitiniams Tarybos nariams ir partneriams bei kitiems asmenims, turintiems teisę dalyvauti Tarybos posėdžiuose, taikoma IX straipsnio 8 dalis;

e) taikant šios dalies b ir 3 dalies b punktą, narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, arba kitos narės susitarimas, numatytas XII straipsnio 3 dalies i punkto ii papunktyje, suteikia teisę Tarybos nariui balsuoti toms narėms skirtais balsais;

f) jeigu vykdomasis direktorius turi teisę balsuoti skaičiumi balsų, skirtų narei pagal XII straipsnio 3 dalies i punkto v papunktį, Tarybos narys, paskirtas grupės, kurios narės išrinko minėtą vykdomąjį direktorių, turi teisę balsuoti ir balsuoti tokiu balsų skaičiumi, kuris skirtas tai narei. Ši narė laikoma dalyvavusia skiriant Tarybos narį, turintį teisę balsuoti tai narei skirtų balsų skaičiumi.

6. Laikoma, kad XXII straipsnio 2 dalies a punkto pirmajame sakinyje daroma nuoroda į Tarybą.

VYKDOMŲJŲ DIREKTORIŲ RINKIMAS

1. Vykdamuosius direktorius balsuodami biuleteniais renka valdytojai, turintys teisę balsuoti.

2. Renkant vykdamuosius direktorius, kiekvienas valdytojas, turintis teisę balsuoti, už vieną asmenį balsuoja visais balsais, kuriais turi teisę balsuoti pagal XII straipsnio 5 dalies a punktą. Penkiolika asmenų, gaunančių daugiausiai balsų, tampa vykdomaisiais direktoriais tuo atveju, kai nė vienas asmuo, kuris gauna mažiau nei keturis procentus visų balsų, kuriais galima balsuoti (balsų, kuriais balsuoti suteikiama teisė), nelaikomas išrinktu.

3. Jeigu pirmojo rinkimų etapo metu neišrenkama penkiolika asmenų, rengiamas antrasis rinkimų etapas, kuriame balsuoja: a) tik tie valdytojai, kurie per pirmąjį rinkimų etapą balsavo už neišrinktą asmenį, b) valdytojai, kurių balsai už išrinktą asmenį, vadovaujantis 4 dalimi, laikomi balsais, padidinusiais balsus, atiduotus už tą asmenį per devynis procentus balsų, kuriais balsuoti suteikiama teisė. Jeigu antrojo balsavimo etapo metu kandidatų yra daugiau, negu reikia išrinkti vykdomųjų direktorių, nebalsuojama už asmenį, kuris surinko mažiausiai balsų pirmojo rinkimų rato metu.

4. Nustatant, ar balsai, kuriuos atidavė valdytojas, turi būti laikomi balsais, kurie padidino balsus, atiduotus už bet kurį asmenį, per devynis procentus balsų, kuriais galima balsuoti, laikoma, kad į devynis procentus įskaitomi: pirma, valdytojo, balsuojančio už atitinkamą asmenį didžiausiu balsų skaičiumi, balsai; antra, valdytojo, kuris balsuoja antru pagal dydį balsų skaičiumi. Taip balsai skaičiuojami mažėjančiai tol, kol pasiekiami devyni procentai.

5. Bet kuris valdytojas, kurio balsai turi būti įskaityti, kad už bet kurį asmenį atiduoti balsai padidėtų per keturis procentus, laikomas už tą asmenį atiduodančiu visus balsus, net jeigu bendras už jį atiduotų balsų skaičius viršija devynis procentus.

6. Jeigu po antrojo rinkimų etapo neišrenkama penkiolika asmenų, rengiami kiti balsavimo etapai, vadovaujantis tais pačiais principais, tol, kol išrenkama penkiolika asmenų, tuo atveju, kad po to, kai išrenkama keturiolika asmenų, penkioliktas asmuo gali būti išrinktas paprasta balsų dauguma nuo likusių balsų, ir laikoma, kad už jį atiduoti visi šie balsai.

PASKYRIMAS

Pirmąjį bazinį laikotarpį taikomos šios paskyrimo taisyklės:

a) narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios gali būti paskirtos vadovaujantis XIX straipsnio 5 dalies a punkto i papunkčiu, paskiriamos pateikti tokias valiutos sumas, kurios ilgainiui leis atsirasti vienodam narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, specialiųjų skolinimosi teisių atsargų, viršijančių bendrąją visų joms paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumą, ir jų oficialiųjų aukso ir užsienio valiutos atsargų santykiui;

b) kad būtų įgyvendintas a punktas, taikoma tokia formulė, pagal kurią narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios gali būti paskirtos, skiriamos:

i) proporcingai pagal turimas oficialiąsias aukso ir užsienio valiutos atsargas, kai santykis, nurodytas a punkte, yra vienodas;

ii) taip, kad nuosekliai būtų sumažintas skirtumas tarp a punkte nurodytų didelių ir mažų santykių.

SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ ATSARGŲ ATKŪRIMAS

1. Pirmąjį bazinį laikotarpį taikomos šios specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo taisyklės:

a)

i) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, taip naudoja savo specialiąsias skolinimosi teises ir atkuria jų atsargas, kad, praėjus penkeriems metams po pirmojo šių teisių paskirstymo, o po to – kiekvieno kalendorinio ketvirčio pabaigoje, vidutinė šios narės visų dienos specialiųjų skolinimosi teisių atsargų suma per paskutinį penkerių metų laikotarpį būtų ne mažesnė nei trisdešimt procentų jos dienos grynosios visų paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumos tuo pačiu laikotarpiu;

ii) praėjus dvejiems metams po pirmojo paskirstymo, o po to – kiekvieno kalendorinio mėnesio pabaigoje Fondas apskaičiuoja kiekvienos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, specialiųjų skolinimosi teisių atsargas, kad įsitikintų, ar narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nereikės įsigyti specialiųjų skolinimosi teisių laikotarpiu, kuris trunka nuo šio apskaičiavimo dienos iki kiekvieno penkerių metų laikotarpio pabaigos, kad ji įvykdytų a punkto i papunkčio reikalavimą, o jeigu reikės – apskaičiuoja, kokį kiekį minėtų teisių joms teks įsigyti. Kad padėtų narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, įvykdyti a punkto i papunkčio reikalavimą, Fondas priima nuostatus dėl skaičiavimo pagrindų ir laiko, kada, vadovaujantis XIX straipsnio 5 dalies a punkto ii papunkčiu, narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, skiriamos pateikti valiutą;

iii) jeigu apskaičiavimas, apibūdintas a punkto ii papunktyje, rodo, jog nelabai tikėtina, kad narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, galės įvykdyti a punkto i papunkčio reikalavimą, nebent ji nustotų naudoti specialiąsias skolinimosi teises likusią laikotarpio, dėl kurio atliekamas paskaičiavimas pagal a dalies ii papunktį, dalį, Fondas narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nusiunčia specialų pranešimą;

iv) narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuriai reikia įsigyti specialiųjų skolinimosi teisių minėtam įsipareigojimui įvykdyti, privalo ir turi teisę jų įsigyti už valiutą, priimtina Fondui, atlikdama su Fondu sandorį, vykdomą per Bendrųjų išteklių sąskaitą. Jeigu tokiu būdu negalima gauti pakankamo kiekio specialiųjų skolinimosi teisių, narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, privalo ir turi teisę įsigyti jų už laisvai naudojamą valiutą iš Fondo nurodytos narės;

b) narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, deramai atsižvelgia į siekį ilgainiui sukurti proporcingą ryšį tarp savo specialiųjų skolinimosi teisių atsargų ir kitų atsargų.

2. Jeigu narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nevykdo specialiųjų skolinimosi teisių atsargų atkūrimo taisyklių, Fondas nustato, ar aplinkybės pateisina jos teisių naudoti specialiąsias skolinimosi teises sustabdymą, numatytą XXIII straipsnio 2 dalies b punkte.

PRIKLAUSYMO SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTUI NUTRAUKIMAS

1. Jeigu įsipareigojimas, kuris lieka nepadengtas po to, kai padengiami tarpusavio įsipareigojimai pagal XXIV straipsnio 2 dalies b punktą, yra įsipareigojimas narei, priklausančiai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui ir nutraukiančiai šį priklausymą, ir jeigu per šešis mėnesius nuo priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui nutraukimo Fondas ir ši narė nepasiekia susitarimo, Fondas išperka specialiųjų skolinimosi teisių likutį, kas pusę metų atlikdamas vienodo dydžio dalinius mokėjimus per laikotarpį, neviršijantį penkerių metų nuo priklausymo minėtam departamentui nutraukimo datos. Fondas šį likutį išperka pasirinktinai: a) mokėti narei, nutraukiančiai priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, sumas, kurias Fondui pateikia likusios narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, pagal XXIV straipsnio 5 dalį arba b) leisti narei, nutraukiančiai priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, naudoti savo specialiąsias skolinimosi teises įsigyti savo pačios valiutos arba laisvai naudojamos valiutos iš narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurią nurodo Fondas, Bendrųjų išteklių sąskaitos ar bet kurio kito minėtų teisių turėtojo.

2. Jeigu įsipareigojimas, kuris lieka nepadengtas po to, kai padengiami tarpusavio įsipareigojimai pagal XXIV straipsnio 2 dalies b punktą, yra įsipareigojimas Fondui ir jeigu per šešis mėnesius nuo priklausymo Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui nutraukimo Fondas ir ši narė nepasiekia susitarimo, narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, vykdo savo įsipareigojimą kas pusę metų, atlikdama dalinius mokėjimus, trejus metus nuo priklausymo nutraukimo dienos ar ilgesnį laikotarpį, kurį gali nustatyti Fondas. Narė, nutraukianti priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, vykdo savo įsipareigojimus Fondo sprendimu: a) mokėdama Fondui laisvai naudojamą valiutą arba b) įsigydama specialiąsias skolinimosi teises pagal XXIV straipsnio 6 dalį iš Bendrųjų išteklių sąskaitos ar, susitarusi su nare, priklausančia Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, – iš jos arba iš bet kurio kito specialiųjų skolinimosi teisių turėtojo ir atlieka dalinius mokėjimus suėjus jų terminui naudodama specialiąsias skolinimosi teises.

3. Daliniai mokėjimai, mokami pagal 1 arba 2 dalį, pradedami mokėti praėjus šešiams mėnesiams nuo priklausymo nutraukimo dienos ir mokami kas pusę metų.

4. Tuo atveju, kai Specialiųjų skolinimosi teisių departamentas likviduojamas pagal XXV straipsnį nepraėjus šešiams mėnesiams nuo datos, kad narė, priklausanči Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nutraukia priklausymą jam, atsiskaitymas tarp Fondo ir šios narės vyriausybės vyksta pagal XXV straipsnį ir I priedą.

I priedas

**SPECIALIŲJŲ SKOLINIMOSI TEISIŲ DEPARTAMENTO
LIKVIDAVIMO VYKDYMAS**

1. Likviduojant Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, jam priklausančios narės vykdo savo įsipareigojimus Fondui kas pusę metų, atlikdamos dalinius mokėjimus, kurių iš viso yra dešimt, arba įvykdo juos per ilgesnį laikotarpį, kuris, Fondo sprendimu, yra reikalingas. Mokėjimai atliekami laisvai naudojama valiuta ir valiutomis narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui bei turinčių specialiųjų skolinimosi teisių atsargų, kurios gali būti išperkamos bet kurio dalinio mokėjimo metu; išperkamas toks valiutos kiekis, kurį nustatyto Fondas. Pirmasis pusmetinis mokėjimas atliekamas praėjus šešiams mėnesiams po sprendimo likviduoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą.

2. Jeigu per šešis mėnesius po sprendimo likviduoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą nusprendžiama likviduoti Fondą, Specialiųjų skolinimosi teisių departamentas nelikviduojamas tol, kol nepaskirstomos specialiosios skolinimosi teisės, laikomos Bendrųjų išteklių sąskaitoje pagal šią taisyklę:

po to, kai specialiosios skolinimosi teisės paskirstomos pagal K priedo 2 dalies a ir b punktus, Fondas paskirsto dalimis specialiąsias skolinimosi teises, laikomas Bendrųjų išteklių sąskaitoje, narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, proporcingai sumoms, kurios priklauso kiekvienai narei pagal 2 dalies b punktą. Kad nustatytų, kokia suma priklauso kiekvienai narei, siekdamas paskirstyti turimas kiekvienos valiutos atsargas pagal K priedo 2 dalies d punktą, Fondas atima pagal šią taisyklę paskirstytas specialiąsias skolinimosi teises.

3. Naudodamas sumas, gautas pagal 1 dalį, Fondas išperka specialiąsias skolinimosi teises iš jų turėtojų vadovaudamasis šiuo metodu ir tvarka:

a) specialiosios skolinimosi teisės, kurias turi vyriausybės, nutraukusios priklausymą Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui prieš daugiau kaip šešis mėnesius iki datos, kai Valdytojų valdyba priėmė sprendimą likviduoti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentą, išperkamos vadovaujantis bet kurio susitarimo, pasiekto pagal XXIV straipsnį arba H priedą, nuostatomis;

b) specialiosios skolinimosi teisės, kurias turi turėtojai, nepriklausantys Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, išperkamos anksčiau nei specialiosios skolinimosi teisės, kurias turi narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui. Išperkama proporcingai kiekvienai turėtojo turimai sumai;

c) Fondas gali nustatyti specialiųjų skolinimosi teisių, kurias turi kiekvienas turėtojas, proporciją grynajai bendros paskirtos specialiųjų skolinimosi teisių sumai. Pirmiausia Fondas išperka specialiąsias skolinimosi teises iš tų narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios turi didžiausią šių teisių dalį. Perkama tiek, kad likusioji suma būtų lygi antrai pagal dydį turimų specialiųjų skolinimosi teisių sumai. Po to Fondas išperka narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turimas specialiąsias skolinimosi teises pagal grynąją bendrą paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumą, kol šių teisių dalis sumažėja iki trečios pagal dydį sumos. Ši procedūra tęsiama tol, kol nebelieka išperkamų sumų.

4. Bet kuri suma, kurią narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, turi teisę gauti po išpirkimo, apibūdinto 3 dalyje, naudojama tarpusavyje padengti bet kuriai sumai, mokamai pagal 1 dalį.

5. Likvidavimo metu Fondas moka palūkanas už specialiųjų skolinimosi teisių sumas, kurias turi jų turėtojai, o kiekviena narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, Fondui moka mokesčius už grynąją bendrą paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumą atimant bet kokio mokėjimo, vykdomo pagal 1 dalį, sumą. Palūkanų ir mokesčių dydį nustato Fondas. Kiek tai įmanoma, palūkanos ir mokesčiai mokami specialiosiomis skolinimosi teisėmis. Jeigu narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, neturi pakankamai specialiųjų skolinimosi teisių kuriems nors mokesčiams sumokėti, ji moka Fondo nurodyta valiuta. Specialiųjų skolinimosi teisių, gaunamų kaip mokestis, sumos, kurių reikia administracinėms išlaidoms padengti, nenaudojamos palūkanoms mokėti, o pervedamos Fondui ir išperkamos pirmiausia naudojant valiutas, kurias Fondas naudoja savo išlaidoms padengti.

6. Jeigu narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, nesumoka kurio nors mokesčio, privalomo pagal 1 arba 5 dalis, jai nemokamos jokios 3 ir 5 dalyse numatytos sumos.

7. Jeigu, atlikus galutinius mokėjimus narėms, priklausančioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, bet kurios iš šių narių, kurios yra sumokėjusios visas būtinas sumas, neturi specialiųjų skolinimosi teisių sumos, proporcingos grynajai bendrai paskirtų specialiųjų skolinimosi teisių sumai, tos narės, priklausančios Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios turi mažesnę minėtų teisių proporciją, iš narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios turi didesnę šių teisių proporciją, perka tokias sumas, numatytas susitarimuose su Fondu, kurias įsigijus jų turimos specialiosios skolinimosi teisės pasiskirstys tolygiai. Kiekviena narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kuri yra nesumokėjusi mokėtinų sumų, savo valiuta Fondui moka sumas, lygias nesumokėtoms sumoms. Šią valiutą ir liekančias pretenzijas Fondas paskirsto tarp narių, priklausančių Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, proporcingai kiekvienos iš jų turimam specialiųjų skolinimosi teisių kiekiui, o po to šios teisės atšaukiamos. Tai atlikęs Fondas uždaro Specialiųjų skolinimosi teisių departamento sąskaitas, o visi Fondo įsipareigojimai, atsirandantys dėl specialiųjų skolinimosi teisių paskirstymo ir Specialiųjų skolinimosi teisių departamento valdymo, nustoja galios.

8. Kiekviena narė, priklausanti Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, kurios valiuta paskirstoma kitoms šiam departamentui priklausančioms narėms, užtikrina, kad šios valiutos naudojimas nebus varžomas perkant prekes ar mokant priklausančias sumas šiai narei ar jos teritorijose esantiems asmenims. Kiekviena taip įsipareigojusi narė sutinka atlyginti kitoms narėms, priklausiusioms Specialiųjų skolinimosi teisių departamentui, visus nuostolius, atsirandančius dėl vertės, kuria Fondas paskirstė jos valiutą pagal šį priedą, ir vertės, tenkančios minėtoms narėms šią valiutą realizavus, skirtumo.

GALUTINIS ATSISKAITYMAS SU PASITRAUKIANČIOMIS IŠ FONDO NARĖMIS

1. Galutinis atsiskaitymas iš Bendrųjų išteklių sąskaitos vykdomas pagal šio priedo 1-6 dalis. Fondas pasitraukiančiai narei privalo sumokėti sumą, lygią jos kvotai, pridėdant visas kitas jai priklausančias sumas, atėmus sumas, kurias ši narė turi sumokėti Fondui, įskaitant mokesčius, susikaupusius po pasitraukimo datos. Tačiau jokia suma nemokama tol, kol nuo pasitraukimo datos nepraeina šeši mėnesiai. Mokama pasitraukiančios narės valiuta ir šiuo tikslu Fondas gali į Bendrųjų išteklių sąskaitą pervesti narės valiutos, laikomos Specialiųjų išteklių ar Investicijų sąskaitose, atsargas už lygiavertę kitų narių valiutų, laikomų Bendrųjų išteklių sąskaitoje, sumą; šias nares, joms sutikus, parenka Fondas.

2. Jeigu Fondo turimų pasitraukiančios narės valiutos atsargų nepakanka sumokėti sumai, kurią privalo sumokėti Fondas, likutis mokamas laisvai naudojama valiuta ar kitu sutartu būdu. Jeigu per šešis mėnesius nuo pasitraukimo datos Fondas su pasitraukiančia nare nesusitaria, Fondas nedelsdamas sumoka atitinkamą valiutą pasitraukiančiai narei. Bet koks likutis, kurį reikia padengti, mokamas iš viso dešimtimi dalių kas pusę metų per penkerius metus. Kiekviena iš šių dalių Fondo pasirinkimu mokama arba pasitraukiančios narės valiuta, įsigyta po jos pasitraukimo, arba laisvai naudojama valiuta.

3. Jeigu Fondas nesumoka kurios nors dalies pagal aukščiau išdėstytas šio priedo dalių nuostatas, pasitraukianti narė turi teisę reikalauti, kad Fondas sumokėtų šią dalį bet kuria turima valiuta, išskyrus valiutą, kuri, vadovaujantis VII straipsnio 3 dalimi, buvo paskelbta valiuta, kurios trūksta.

4. Jeigu Fondo turimos pasitraukiančios narės valiutos atsargos viršija sumą, kurią jis turi šiai narei sumokėti, ir jeigu per šešis mėnesius po narės pasitraukimo nesusitariama dėl galutinio atsiskaitymo būdo, buvusioji narė privalo išpirkti šį perteklinį valiutos kiekį už laisvai naudojamą valiutą. Išperkama pagal kursą, kuriuo Fondas tokią valiutą parduotų pasitraukimo iš Fondo metu. Pasitraukianti narė atlieka išpirkimą per penkerius metus ar per ilgesnį Fondo nustatytą laikotarpį, tačiau nereikalaujama, kad ji per kurį nors pusės metų laikotarpį išpirktų daugiau kaip vieną dešimtadalį perteklinės savo valiutos sumos, kurią Fondas turi jos pasitraukimo metu, pridėdant vėliau per tokį pusės metų laikotarpį įsigytas šios valiutos sumas. Fondas gali bet kurioje rinkoje nuosekliai realizuoti valiutos, kurią reikėjo išpirkti, sumą. Jeigu narė neįvykdo šio įsipareigojimo, Fondas gali nuosekliai bet kurioje rinkoje parduoti valiutos, kuri turėjo būti išpirkta, sumą.

5. Bet kuri narė, norinti įsigyti valiutos iš pasitraukusios narės, ją įsigyja atlikdama pirkimą iš Fondo. Perkama atsižvelgiant į tai, kiek perkanti narė gali naudotis Fondo bendraisiais ištekliais, ir į tai, koku mastu tokią valiutą galima įsigyti pagal 4 dalį.

6. Pasitraukianti narė užtikrina nevaržomą valiutos, realizuotos pagal 4 ir 5 dalis, naudojimą bet kuriuo metu perkant prekes ar mokant jai ar asmenims, esantiems jos teritorijose, priklausančias sumas. Ji atlygina Fondui bet kokius nuostolius, susidarančius dėl jos valiutos vertės, išreikštos specialiąja skolinimosi teise, buvusios pasitraukimo dieną, ir Fondo gautos vertės, išreikštos specialiąja skolinimosi teise, buvusios valiutos pardavimo, atlikto pagal 4 ir 5 dalis dieną, skirtumo.

7. Jeigu pasitraukianti narė yra skolinga Fondui po to, kai per Specialiųjų išmokų sąskaitą pagal V straipsnio 12 dalies f punkto ii papunktį buvo atlikti sandoriai, skola sumokama pagal įsiskolinimo sąlygas.

8. Jeigu Fondas turi pasitraukiančios narės valiutos Specialiųjų išmokų ar Investicijų sąskaitose, jis bet kurioje rinkoje gali nuosekliai iškeisti pasitraukiančios narės valiutos sumą, likusią kiekvienoje iš šių sąskaitų, po to, kai įvykdomos 1 dalies nuostatos į kitų narių valiutas. Sumos, gautos iškeitus minėtą valiutą, laikomos toje sąskaitoje, iš kurios buvo paimta iškeista valiuta. Šio priedo 5 dalis ir 6 dalies pirmasis sakinytis taikomi pasitraukiančios narės valiutai.

9. Jeigu Fondas turi pasitraukiančios narės įsipareigojimų Specialiųjų išmokų sąskaitoje pagal V straipsnio 12 dalies h punktą arba Investicijų sąskaitoje, Fondas juos laiko iki termino pabaigos arba realizuoja anksčiau. Lėšos, gautos atsiėmus investicijas, naudojamos pagal 8 dalį.

10. Jeigu Fondas likviduojamas, kaip numatyta XXVII straipsnio 2 dalyje, nepraėjus šešiams mėnesiams po narės pasitraukimo datos, galutinis atsiskaitymas tarp Fondo ir šios narės vyriausybės atliekamas pagal XXVII straipsnio 2 dalį ir K priedą.

LIKVIDAVIMO VYKDYMAS

1. Kai, likviduojant Fondą, skirstomas jo turtas, įsipareigojimams, išskyrus įnašų grąžinimą, teikiama pirmenybė. Vykdydamas kiekvieną iš šių įsipareigojimų, Fondas naudoja savo turtą tokia seka:

- a) valiuta, kuria turi būti padengtas įsipareigojimas;
- b) auksas;
- c) visos kitos valiutos proporcingai narių kvotoms tokiu mastu, kiek tai gali būti įgyvendinta.

2. Po to, kai Fondas įvykdo įsipareigojimus pagal 1 dalį, Fondo turto likutis padalijamas ir paskirstomas pagal šią tvarką:

- a)
 - i) Fondas apskaičiuoja aukso, turėto 1975 m. rugpjūčio 31 d. ir turimo iki sprendimo likviduoti Fondą priėmimo dienos, vertę. Skaičiuojama vadovaujantis 9 dalimi ir atsižvelgiant į tai, kad likvidavimo dieną viena specialioji skolinimosi teisė lygi 0,888 671 gramo gryno aukso. Aukso vertės perviršio, susidarančio dėl ankstesnės ir vėlesnės vertės skirtumų, atitikmuo paskirstomas toms narėms, kurios buvo Fondo narės 1975 m. rugpjūčio 31 d., proporcingai tą dieną jų turėtoms kvotoms;
 - ii) Fondas paskirsto visą turtą, turimą Specialiųjų išmokų sąskaitoje tą dieną, kai priimamas sprendimas Fondą likviduoti, toms narėms, kurios buvo Fondo narės 1975 m. rugpjūčio 31 d., proporcingai tą dieną jų turėtoms kvotoms. Kiekvienos rūšies turtas narėms skirstomas proporcingai;
 - b) Fondas likusias aukso atsargas paskirsto tarp narių, kurių valiutos kiekis, turimas Fondo, yra mažesnis nei jų kvotos; skirstoma proporcingai, tačiau neviršijant sumų, kuriomis jų kvotos viršija Fondo turimas jų valiutų atsargas;
 - c) Fondas, skirstydamas savo atsargas, kiekvienai narei skiria pusę turimų tos narės valiutos atsargų, tačiau taip paskirta suma neviršija penkiasdešimt procentų jos kvotos;
 - d) Fondas likusią valiutos ir aukso atsargų dalį padalija:
 - i) visoms narėms proporcingai sumoms, mokėtinoms kiekvienai narei po paskirstymo, atlikto pagal b ir c punktus, tačiau neviršijant šių sumų, tuo atveju, kai nustatant mokėtiną sumą, neatsižvelgiama į paskirstymą, atliktą pagal 2 dalies a punktą;
 - ii) bet kokias perteklines aukso ir valiutos atsargas narėms proporcingai jų kvotoms.
3. Kiekviena narė išperka savo valiutos atsargas, paskirtas kitoms narėms pagal 2 dalies d punktą, ir per tris mėnesius po sprendimo likviduoti Fondą datos susitaria su Fondu dėl nuoseklios šio išpirkimo tvarkos.
4. Jeigu narė nesusitaria su Fondu per trijų mėnesių laikotarpį, nurodytą 3 dalyje, Fondas naudoja kitų narių valiutas, paskirtas tai narei pagal 2 dalies d punktą, išpirkti tos narės valiutai, paskirtai kitoms narėms. Bet kuri valiuta, paskirta narei, kuri nesusitaria su Fondu, naudojama kiek įmanoma plačiau išpirkti jos valiutą, paskirtą narėms, kurios susitaria su Fondu pagal 3 dalį.

5. Jeigu narė susitaria su Fondu pagal 3 dalį, Fondas gali naudoti kitų narių valiutas, paskirtas šiai narei pagal 2 dalies d punktą išpirkti tos narės valiutą, paskirtą kitoms narėms, kurios susitaria su Fondu pagal 3 dalį. Bet kuri tokiu būdu išperkama suma išperkama naudojant narės, kuriai ji buvo paskirta, valiutą.

6. Po to, kai atlieka visus aukščiau išdėstytose dalyse apibūdintus veiksmus, Fondas išmoka kiekvienai narei likusias valiutas, laikomas jų vardu.

7. Kiekviena narė, kurios valiuta buvo paskirstyta pagal 6 dalį, šią valiutą išperka narės, kuri prašo ją išpirkti, valiuta ar kitu tarpusavyje sutartu būdu. Jeigu aptariamos narės nepriima kitokio sprendimo, narė, privalanti išpirkti valiutą, ją išperka per penkerius metus nuo paskirstymo datos, tačiau nereikalaujama, kad bet kurio dalinio išpirkimo, atliekamo kas šešis mėnesius, metu ji išpirktų daugiau kaip dešimtadalį sumos, paskirtos kiekvienai iš kitų narių. Jeigu narė šio įsipareigojimo nevykdo, valiutos, kuri turėjo būti išpirkta, suma gali būti nuosekliai parduota bet kurioje rinkoje.

8. Kiekviena narė, kurios valiuta buvo paskirstyta pagal 6 dalį, užtikrina, kad šia valiuta bus galima bet kada nevaržomai naudotis perkant prekes ar mokant sumas, priklausančias jai ar asmenims, esantiems jos teritorijose. Kiekviena taip įsipareigojusi narė sutinka atlyginti kitoms narėms visus nuostolius, atsirandančius dėl vertės, išreikštos specialiąja skolinimosi teise, buvusios sprendimo likviduoti Fondą priėmimo dieną, ir vertės, išreikštos specialiąja skolinimosi teise, tenkančios minėtoms narėms realizavus šią valiutą, skirtumo.

9. Fondas nustato aukso, naudojamo pagal šį priedą, vertę pagal rinkos kainas.

10. Šiame priede laikoma, kad kvotos yra padidintos iki visos sumos, iki kurios jos galėjo būti padidintos pagal šios Sutarties III straipsnio 2 dalies b punktą.

BALSAVIMO TEISIŲ SUSTABDYMAS

Tuo atveju, kai sustabdomos narės balsavimo teisės pagal XXVI straipsnio 2 dalies b punktą, taikomos šios sąlygos:

1. Narė:

a) nedalyvauja priimant siūlomą šios Sutarties pataisą, taip pat šiuo tikslu neįskaičiuojama į bendrą narių skaičių, išskyrus atvejus, kai pakeitimui priimti būtinas visų narių pritarimas, kaip nurodyta XXVIII straipsnio b punkte, ar kai pakeitimas išskirtinai susijęs su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu;

b) neskiria valdytojo ar pakaitinio valdytojo, neskiria Tarybos nario ar pakaitinio Tarybos nario ir nedalyvauja jų rinkimuose, taip pat neskiria ir nerenka vykdomojo direktoriaus ir nedalyvauja jo rinkimuose.

2. Tuo skaičiumi balsų, kuris paskirtas narei, nebalsuojama jokiame Fondo padalinyje. Jie neįskaitomi skaičiuojant bendrą balsų skaičių, išskyrus tada, kai priimamas siūlomas pakeitimas, išskirtinai susijęs su Specialiųjų skolinimosi teisių departamentu.

3.

a) šios narės paskirtas valdytojas ar pakaitinis valdytojas baigia eiti pareigas;

b) Tarybos narys ar pakaitinis Tarybos narys, kurį ši narė paskyrė arba dalyvavo skiriant, baigia eiti pareigas tik tokiu atveju, kai Tarybos narys turėjo teisę balsuoti balsais, paskirtais kitoms narėms, kurių balsavimo teisės nėra sustabdytos, kitos narės, vadovaudamosi D priedo nuostatomis, paskiria kitą Tarybos narį ar pakaitinį Tarybos narį, o kol jie bus paskirti, Tarybos narys ir pakaitinis Tarybos narys toliau eina pareigas, tačiau ne ilgiau kaip trisdešimt dienų nuo balsavimo teisių sustabdymo datos;

c) vykdomasis direktorius ar pakaitinis vykdomasis direktorius, kurį ši narė paskyrė arba išrinko, ar dalyvavo renkant, baigia eiti pareigas, išskyrus atvejus, kai šis vykdomasis direktorius turėjo teisę balsuoti balsais, paskirtais kitoms narėms, kurių balsavimo teisės nėra sustabdytos. Pastaruoju atveju:

i) jeigu iki kitų eilinių vykdomųjų direktorių rinkimų lieka daugiau kaip devyniasdešimt dienų, likusiam laikotarpiui kitos narės balsų dauguma nuo visų balsuojančiųjų išrenka naują vykdomąjį direktorių; kol įvyksta šie rinkimai, vykdomasis direktorius toliau eina pareigas, tačiau ne ilgiau kaip trisdešimt dienų nuo balsavimo teisių sustabdymo datos;

ii) jeigu iki kitų eilinių vykdomųjų direktorių rinkimų lieka ne daugiau kaip devyniasdešimt dienų, vykdomasis direktorius eina pareigas likusį laikotarpį.

4. Narės turi teisę siųsti savo atstovą dalyvauti bet kuriame Valdytojų valdybos, Tarybos ar Vykdomosios valdybos posėdyje, tačiau neturi teisės siųsti atstovo dalyvauti jokiame šių padalinių komiteto posėdyje, kuriame svarstomas klausimas šios narės prašymu ar ypač su ja susijęs klausimas.
